

ÅRSREDOVISNING 2018

Häradssparbanken
Mönsterås

Innehållsförteckning

VD har ordet _____	2
Förvaltningsberättelse _____	3
Fem år i sammandrag - Nyckeltal _____	7
Fem år Resultat- och Balansräkningar _____	8
Resultaträkning _____	12
Rapport över totalresultat _____	12
Balansräkning _____	13
Rapport över förändringar i eget kapital _____	14
Kassaflödesanalys _____	15
Noter _____	18
Styrelsens och revisorns undertecknande _____	71
Revisionsberättelse _____	74
Huvudmän _____	77
Styrelse _____	78
Revisorer _____	78

Vilket år!

När vi summerar året vi har bakom oss inser vi att 2018 (och starten av 2019) är ett av de mest händelserika åren i banken på mycket länge. Häradsparbanken har en historia av att våga sticka ut genom att ta modiga beslut. När andra banker nu minskar sina öppettider och minimerar servicenivån gör vi på Häradsparbanken tvärt om.

Ekonomisk livskvalitet

Under året har banklokalerna i Mönsterås genomgått en total ombyggnad. Miljön där vi möter våra kunder inspireras av de fyra elementen: eld, vatten, luft och jord. Samtidigt lanserar banken det femte elementet – ekonomisk livskvalitet. Banken är välkomnande och personlig. Miljön är trygg och bjuder in till möten mellan människor. Utformningen av bankens lokaler har väckt stort intresse och till och med blivit prisbelönt genom att tilldelas Svenska Designpriset. I samband med detta förändras också öppettiderna till en av Sveriges mest generösa. Framtidens bank möter förväntningarna på hög tillgänglighet såväl som på digitalisering. Vi vill upplevas som en varm, välkomnande och personlig bank med en servicenivå utöver det vanliga.

Framgångsrik verksamhet med tillväxt

Vi kan lägga ytterligare ett år till handlingarna med god tillväxt och sund lönsamhet. Våra affärsvolymerna har under 2018 vuxit med 7 %, trots en svag avslutning på börsåret, och kundtillströmningen av såväl företags- som privatkunder är fortsatt god. Resultatet för året är i grunden gott men påverkas av engångskostnader för ombyggnationen, och i år tyvärr också av högre kreditförluster.

Vårt varumärke i den stora världen

När dessa rader skrivs, i slutet av mars -19, riktar media stort intresse mot Swedbank och deras hantering av olika regelverk. Eftersom vi använder samma varumärke som Swedbank får även vi svara på många frågor från våra och Swedbanks kunder. Här är det viktigt att påminna sig om att sparbankernas relation med Swedbank är mångfacetterad. Sveriges Sparbanker utgör tillsammans den största ägaren i Swedbank, med drygt 10 % ägarandel. Sparbankerna använder Swedbanks IT-system och använder många av Swedbanks kundprodukter, detta regleras mellan bankerna genom kommersiella avtal. Men, en fristående sparbank är just fristående. Vi har en egen styrelse och en egen bankledning. Alla viktiga beslut i verksamheten fattas vid stora torget i Mönsterås. En del av bankens överskott kan återinvesteras i olika lokala projekt för att främja Mönsteråsbygden. Genom detta är Sparbanken helt unik, detta är vår styrka och vår stolthet!

Avslutningsvis

Bankens största tillgång är våra medarbetare, som varje dag, med stort engagemang, arbetar för att hjälpa bankens kunder uppnå ekonomisk livskvalitet. Jag vill rikta ett stort tack till mina kollegor i banken för allt gott arbete det senaste året.

2018 blev året då Stefan Ohlson, bankens VD sedan 2008, valde att säga upp sin tjänst för att anta nya utmaningar. Stefan har under sin tid som VD gjort stora avtryck på bankens utveckling och avslutar med genomförandet av den omfattande renoveringen. Jag vill önska Stefan all lycka i sitt nya uppdrag som VD i Sölvesborg Mjällby Sparbank, och vill samtidigt hälsa vår tillträdande VD Christel Ödell varmt välkommen till banken!

Mönsterås i mars 2019

Johan Forneheim
Stf. VD

Styrelsen och ställföreträdande verkställande direktören för Häradssparbanken Mönsterås, 532800-6209, får härmed avge årsredovisning för bankens verksamhet 2018, bankens 108:e verksamhetsår.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Häradssparbanken Mönsterås

Häradssparbanken Mönsterås (nedan kallad Häradssparbanken) verksamhet syftar till att erbjuda traditionella banktjänster till hushåll, mindre och medelstora företag, jord- och skogsbruk, ideella föreningar samt kommunen och dess bolag.

Verksamheten bedrivs från kontoren i Mönsterås och Fliseryd och verksamhetsområdet omfattar företrädesvis Mönsterås kommun.

Häradssparbankens ställning

Affärsvolymerna

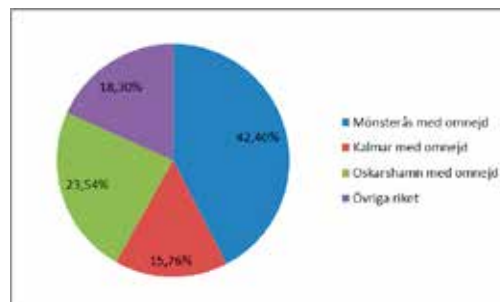
Affärsvolymerna, vilken är summan av volymer i egen balansräkning samt förmedlade volymer till annat institut, ökade under 2018 med 6,9 % eller 495 mkr (820 mkr).

Största volymökningarna är hänförliga till inlåning 141 mkr, utlåning 181 mkr i egen balansräkning och förmedlade krediter till Swedbank Hypotek, 242 mkr.

Affärsvolymökningar 2014-2018

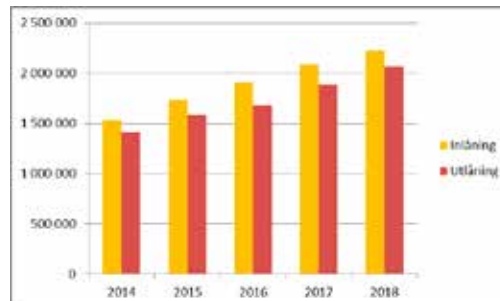
Geografisk fördelning av Häradssparbankens affärsvolymerna framgår av diagrammet nedan.

In- och utlåning

Inlåningsökningen i egen balansräkning uppgick under året till 141 mkr (181 mkr). Av inlåningen är 17 mkr (23 mkr) inlåning med räntebindningstid längre än tre månader.

Utlåningen i egen balansräkning ökade med 181 mkr (206 mkr). Av total utlåning i egen portfölj är 281 mkr (231 mkr) utlåning med räntebindningstid längre än tre månader.

In- och Utlåningsökning, tkr 2014-2018

Riskaptit och likviditetsrisk

Under 2018 har bankens kassaflöde varit negativt vilket främst beror på ökningen av utlåning i egen balansräkning samt ombyggnation av bankens lokaler i Mönsterås.

För mer information om kassaflödet under 2018 hänvisas till kassaflödesanalysen på sid 15.

Målsättningen med bankens likviditets- och finansförvaltning är att, genom iakttagande av styrelsens fastställda policy samt sunt affärsomdöme, optimera avkastningen på

bankens likviditet på lång sikt med ett lågt risktagande. I den dagliga verksamheten utsätts banken för likviditetsrisker av olika art men dessa ska alltid begränsas så att banken inte riskerar att inte kunna klara sina åtaganden. Sparbankens affärsmodell bygger också på att matcha utlånings- och inlåningsflöden i så stor utsträckning som möjligt samt att ha en låg riskprofil med begränsade risker på de finansiella marknaderna.

Riskbegränsningar/risklimiterna för olika riskområden regleras i fastställd policy. Sparbanken ska endast exponeras mot måttliga likviditetsrisker. Sparbanken har inte som målsättning att öka intäkterna genom ökad likviditetsrisk. Ofrånkomligen möter sparbanken likviditetsrisker i den löpande verksamheten men dessa ska alltid begränsas så de inte riskerar sparbankens möjligheter att fullgöra sina åtaganden. Sparbanken ska ha en likviditetsreserv som klarar en period av minst 30 dagar utifrån ett stressat scenario. Riskhanteringen i sparbanken bygger på tanken att en långsiktig god riskkultur baseras på en gemensam värderingsplattform som är väl förankrad i hela organisationen och syftar till att:

- Identifiera och eliminera risker och osäkerhetsfaktorer vars konsekvenser kan få en betydande och negativ inverkan på sparbanken.
- Allokerer erforderligt kapital så att negativa och oväntade utfall kan absorberas utan att sparbankens ställning hotas.

En närmare beskrivning av de risker som banken är utsatt för återfinns i not 3.

Resultat

Rörelseresultatet för verksamhetsåret 2018 minskade med ca 13,7 mkr jämfört med 2017. Minskningen beror främst på ökade kreditförluster, ombyggnad av bankens lokaler och utvecklingskostnader.

Räntenettot minskade med 740 tkr. Anledningen till minskningen av räntenettot beror främst på lägre marginaler samt periodisering av över- och underkurser på värdepappersportföljen.

Utdelningen på innehavet av Swedbank aktier uppgick till 5 338 tkr (5 228 tkr). Under 2018 har banken ökat sitt innehav i Swedbank AB

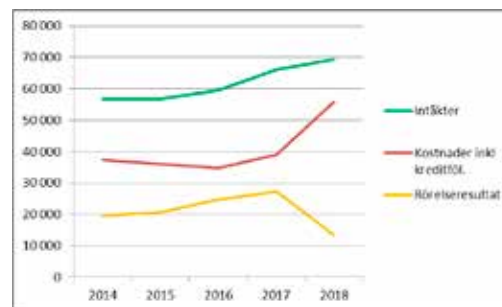
med 5 000 st. aktier till ett anskaffningsvärde om 932 tkr. Sammanlagt innehav uppgår till 415 562 st. aktier.

Provisionsnettot ökade med 13% (22 %) jämfört med året innan och uppgick till 25 196 tkr (22 297 tkr). Största anledningen till ökat provisionsnetto beror på ökade provisioner från Swedbank Hypotek och införandet av avgifter vid halvårsskiftet.

Intäkterna härrör sig från verksamhet bedriven i Sverige.

De totala kostnaderna, exkl. kreditförluster, ökade med drygt 5 mkr. Under året har en ombyggnad av bankens lokaler påbörjats vilket belastar resultatet med ca 2,3 mkr. Övriga större kostnadsökningar härrör från utvecklingskostnader. Under året har banken drabbats av en större kreditförlust vilket är en bidragande orsak till att rörelseresultatet är 13,7 mkr lägre än 2017.

Samtliga kreditförluster härrör sig från utlåning till allmänheten.

Intäkter, kostnader samt rörelseresultat (inkl. kreditförluster) 2014-2018

Kapitaltäckning

För information om sparbankens kapitalsituation hänvisas till not 34.

Personal

Under året har banken haft 27 anställda vilket motsvarar 24,2 heltidsanställda (beräknat på en årsarbetstid om 1 730 tim.).

I Häradsparbanken pågår ett ständigt arbete att utbilda och utveckla personalen och detta arbete syftar till att kunna anpassa kompetens utifrån olika kundbehov. Kompetens hos bankens personal är en viktig fråga även vad gäller de krav som ställs/kommer att ställas från myndigheter etc. För att kunna möta dessa

krav pågår kontinuerliga insatser för att höja kompetensen hos bankens medarbetare. Under 2018 har satsningar skett på olika områden för många anställda. Prioriterade områden har varit Swedsec-licensiering, bolänelicensiering samt fastighetsvärdering. Även under 2018 har banken satsat på ledarskapsutbildning för några medarbetare. Utbildning är ett prioriterat område även under 2019. Under 2019 kommer det att satsas på bl. a. utbildning av personal gällande försäkringsförmedling.

Byte av redovisningsprinciper

Från och med 1 januari 2018 tillämpar banken IFRS 9. Införandet av IFRS 9 har haft begränsad effekt på resultat- och balansräkningarna.

Förväntad framtida utveckling

Under 2018 har ränteläget varit fortsatt lågt med reporäntan fortsatt under noll även om Riksbanken under hösten höjde med 0,25 %-enheter. I dagsläget finns inga tecken på en kommande räntehöjning från Riksbanken inom en snar framtid. Vid halvårsskiftet 2018 införde banken avgifter på vardagsprodukter såsom kort och internetbank. Denna höjning kommer att få effekt under hela 2019. På kostnadssidan märks framför allt en ökning av utvecklingskostnader vilket även kommer att påverka 2019. Under 2019 kommer resultatet att påverkas av den påbörjade ombyggnaden som väntas vara klar under första kvartalet 2019 innan publiceringen av årsredovisningen. Sammantaget väntas rörelseresultatet att bli ca 27-30 mkr.

Händelser efter balansdagen

Bankens VD, Stefan Ohlson, kommer att lämna banken i mars för nya uppdrag i en annan bank. Stefan Ohlson lämnar banken innan årsredovisningen undertecknats och publicerats. Hans efterträdare, Christel Ödell, kommer att vara på plats i början av maj. Fram till dess att Christel är på plats så har Johan Forneheim rollen som stf VD.

I mars förvärvade banken ytterligare 5 000 st aktier i Swedbank AB för ca 858 tkr. Förvärvet har liten påverkan på bankens kapitalbas. I början av 2019 sjönk kursen för Swedbanks aktie p g a turbulens i media. Nedgången påverkar fond för verkligt värde och inte resultaträkningen.

Bolagsstyrning

Sparbank som associationsform kännetecknas av att verksamheten bedrivs utan enskilt vinstintresse. Häradssparbanken har inga ägare. Detta kommer till uttryck i sparbankslagen som anger att ändamålet för sparbankens verksamhet är ”att utan rätt för dess stiftare eller andra att få ta del av den vinst som kan uppkomma i rörelsen, främja sparsamhet genom att driva bankverksamhet i enlighet med bestämmelserna i sparbankslagen och lagen om bank- och finansieringsrörelse”.

För sparbank föreligger ingen skyldighet att tillämpa den svenska koden för bolagsstyrning. Dock har sparbanken, med tanke på sparbankens karaktär av företag av allmänt intresse och med en verksamhet som i stor utsträckning bygger på förtroende, i tillämpliga delar utformat sparbankens rutiner för styrning och kontroll av verksamheten med koden som förebild.

Tillsättning av huvudmän, styrelse, revisorer och verkställande direktör.

Som representanter för insättarna har Häradssparbanken 36 huvudmän. Hälften av dessa väljs av Mönsterås kommun, medan återstoden väljs av huvudmännen själva. Huvudmännen utövar sitt inflytande på sparbanksstämman, som är Häradssparbankens högsta beslutande organ.

Uppgifter om de personer som valts till huvudmän i Häradssparbanken och om mandattider återfinns på sidan 77.

Sparbanksstämman beslutar om tillsättning av styrelse och revisorer för Häradssparbanken med ledning av förslag som valberedningen tagit fram. Valberedningen är sparbanksstämmans organ för beredning av stämmans beslut i tillsättningsfrågor. Valberedningen utgörs av ordförande samt fyra ledamöter. Det är valberedningens uppgift att inkomma med förslag till ledamöter i styrelsen samt förslag till arvode uppdelat mellan ordförande och övriga ledamöter.

Det ankommer på styrelsen att välja styrelse-ordförande om inte annat beslutats av sparbanksstämman. Likaså utser styrelsen verkställande direktör som under styrelsens inseende ska leda verksamheten i Häradssparbanken.

Styrelsens sammansättning och arbete.

Häradssparbankens styrelse utses vid sparbanksstämman och består av åtta ledamöter samt VD. Av styrelsens ledamöter är tre kvinnor.

Uppgifter om de personer som ingår i Häradssparbankens styrelse och mandattider för dessa återfinns på sidan 78. Upplysningar om ersättningar, övriga förmåner och pensionskostnader lämnas i not 10 till posten Allmänna administrationskostnader i resultaträkningen.

Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning. Arbetsordningen reglerar rollfördelningen mellan styrelseordföranden och verkställande direktören, frekvensen och formerna för styrelsens sammanträden, rapportering till styrelsen samt delegering. Styrelsens ordförande har en särställning inom styrelsen med särskilt ansvar för att styrelsens arbete är väl organiserat och bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ser bland annat till att styrelsen erhåller tillfredsställande information och beslutsunderlag för sitt arbete, samt att styrelsen årligen gör en utvärdering av sitt och VD:s arbete. Härutöver gör ordföranden en egen utvärdering genom samtal med övriga styrelseledamöter.

De ärenden som behandlas i styrelsen följer i huvudsak av sparbankslagen och styrelsens arbetsordning. Styrelsens främsta uppgifter, förutom att utse styrelseordförande och VD, är att fastställa Häradssparbankens strategi, verksamhetsplan och budget, följa den ekonomiska utvecklingen, fastställa års- och delårsbokslut, fastställa/ompröva policies/instruktioner för verksamheten, behandla kreditengagemang, samt som ett led i styrelsens ansvar för den interna kontrollen och riskhanteringen behandla rapporter härom.

Under 2018 har styrelsen sammanträtt vid 11 ordinarie tillfällen. Därutöver har styrelsen genomfört ett antal träffar för att diskutera framtida strategi- och utvecklingsfrågor. Vid styrelsesammanträdena har bland annat behandlats års- och delårsbokslut, riskanalyser, verksamhetsplan och budget för kommande verksamhetsår, policies inom olika riskområden, delegationsinstruktioner, större kreditengagemang samt revisions-, compliance- och riskkontrollrapporter.

Häradssparbankens stf VD har varit sekreterare i styrelsen.

Styrelsens kreditutskott

Utskottet fattar beslut i kreditfrågor i enlighet med i delegeringsinstruktion fastställda beslutsramar. Besluten protokollförs och redovisas till styrelsen vid nästkommande ordinarie styrelsemöte. I kreditutskottet ingår styrelsens ordförande, VD, två styrelseledamöter samt kreditchef.

Styrelsens Risk- och Revisionsutskott (RRU)

Utskottet, som består av styrelsens ordförande och två styrelseledamöter, har som främsta uppgifter att:

- Bedöma bankens, av styrelsen årligen beslutade, riskstrategi samt riskaptiter för respektive väsentlig riskkategori som banken är exponerad för, från tid till annan
- Övervaka implementeringen av sparbankens riskstrategi och principer för riskhantering i verksamheten
- Granska och godkänna omfattningen av den interna revisionen
- Granska revisionsplaner och rapporter.

RRU har en rådgivande roll i riskfrågor i relation till sparbankens styrelse. Bankens riskkontroll och compliance ska vara föredragande på RRU's möten.

Internrevision

Internrevisionen arbetar på styrelsens uppdrag och granskar sparbankens interna styrning och kontroll. Dess granskning omfattar även att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med interna regler samt utvärderar sparbankens organisation och arbetsprocesser. Internrevisionen är externt utlagd.

Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen

Ersättning till bankens VD och stf VD beslutas av bankens styrelse och ersättning till övriga personer i ledande ställning beslutas av VD. Uppgifter om ledande befattningshavares ersättningar återfinns i not 10.

Fem år i sammandrag - nyckeltal, tkr

Volymutveckling	2018	2017	2016	2015	2014
Affärsvolym ultimo, tkr	7 651 066	7 156 109	6 335 947	5 755 074	5 275 292
förändring mot föregående år, %	6,9	12,9	10,1	9,1	10,1
Kapital					
Summa riskvägt exponeringsbelopp	1 639 964	1 532 637	1 402 931	1 313 351	1 151 854
Kärnprimärkapitalrelation (ej 2017-2014) (kärnprimärkapital i % av riskexponeringsbelopp) ej 2013	19,7	20,3	20,7	20,6	19,0
Primärkapitalrelation (Primärkapital i % av riskexponeringsbelopp)	19,7	20,3	20,7	20,6	19,0
Total kapitalrelation (Totalt kapital i % av riskexponeringsbelopp)	19,7	20,3	20,7	20,6	19,0
Soliditet					
Beskattat eget kap + egen kapitalandel av obeskattade reserver i % av balansomslutningen	14,1	14,6	15,3	15,2	16,2
Resultat					
Placeringsmarginal					
Räntenetto i % av MO	1,5	1,6	1,6	1,8	2,2
Rörelseintäkter/affärsvolym					
Räntenetto + rörelseintäkter i % av genomsnittlig affärsvolym	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1
Rörelseresultat/affärsvolym					
Rörelseresultat i % av genomsnittlig affärsvolym	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4
Avkastning på totala tillgångar					
Årets nettoresultat i % av genomsnittlig balansomsl.	0,5	0,9	0,9	0,9	0,9
Räntabilitet på eget kapital					
Rörelseresultat efter schablonskatt i % av genomsnittligt eget kapital	2,9	6,0	5,8	5,3	5,3
K/I-tal före kreditförluster					
Summa kostnader exkl kreditförluster i relation till räntenetto + rörelseintäkter	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
K/I-tal efter kreditförluster					
Summa kostnader inkl kreditförluster i relation till räntenetto + rörelseintäkter	0,8	0,6	0,6	0,6	0,7
Osäkra fordringar och kreditförluster					
Reserveringsgrad för osäkra fordringar					
Nedskrivning för sannolika förluster i % av osäkra fordringar brutto	35,3	102,5	112,6	34,7	66,0
Andel osäkra fordringar					
Osäkra fordringar netto i % av total utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exkl banker)	0,7	0,0	0,0	0,8	1,8
Kreditförlustnivå					
Kreditförluster i % av ingående balans för utlåning till allmänheten, kreditinstitut (exkl banker) samt kreditgarantier	0,6	0,0	0,0	0,1	0,3
Övriga uppgifter					
Medeltal anställda (1 730 tim)	24,2	21,7	21,9	23,6	23,5
varav i banktjänst	24,2	21,7	21,9	23,6	23,4
Antal kontor	2	2	2	2	2

**Resultat- och balansräkningar 2018-2014,
tkr**

	2018	2017	2016	2015	2014
RESULTATRÄKNING					
Räntenetto	37 697	38 437	35 859	35 259	38 065
Provisioner, netto	25 196	22 297	18 286	17 058	15 112
Nettoresultat av finansiella transaktioner	274	-419	787	-216	-697
Övriga intäkter	6 188	5 814	4 613	4 713	4 312
Summa intäkter	69 355	66 129	59 545	56 814	56 792
Allmänna administrationskostnader	-38 831	-34 214	-30 204	-30 587	-28 784
Övriga rörelsekostnader ¹	-5 378	-4 666	-4 650	-4 485	-4 500
Kreditförluster	-11 710	-66	37	-1 025	-3 958
Summa kostnader	-55 919	-38 946	-34 817	-36 097	-37 242
Rörelseresultat	13 436	27 183	24 728	20 717	19 550
Bokslutsdispositioner, netto	-	-	-	60	133
Skatter	-1 926	-4 907	-4 633	-3 664	-3 486
Årets resultat	11 510	22 276	20 095	17 113	16 197
BALANSRÄKNING					
Kassa	2 356	2 732	5 114	4 628	3 181
Utlåning till kreditinstitut	119 502	130 108	139 034	200 902	173 421
Utlåning till allmänheten	2 065 731	1 884 320	1 678 346	1 586 384	1 413 727
Räntebärande värdepapper	313 173	332 309	328 505	172 209	158 582
Aktier och andelar	82 886	81 965	88 993	73 589	76 818
Materiella tillgångar	10 782	9 508	9 904	10 481	10 958
Övriga tillgångar	20 314	16 542	15 479	10 397	10 520
Summa tillgångar	2 614 744	2 457 484	2 265 375	2 058 590	1 847 207
Skulder till kreditinstitut	3 588	4 866	5 741	6 683	7 094
Inlåning från allmänheten	2 226 776	2 085 861	1 905 314	1 730 402	1 531 273
Övriga skulder	9 519	7 073	7 818	8 523	9 642
Avsättningar	4 886	-	-	-	-
Summa skulder och avsättningar	2 244 769	2 097 800	1 918 873	1 745 608	1 548 009
Obeskattade reserver	-	-	-	-	60
Eget kapital	369 975	359 684	346 502	312 982	299 138
Summa skulder, avsättningar och eget kapital	2 614 744	2 457 484	2 265 375	2 058 590	1 847 207

¹ inkl. avskrivningar på materiella tillgångar

Förslag till disposition beträffande sparbankens vinst eller förlust

Årets resultat enligt balansräkningen utgör 11 510 335 kr.

Styrelsen föreslår att detta belopp tillsammans med balanserad vinst, 92 074 kr, från byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 disponeras enligt följande:

- överföring till reservfonden	11 602 409 kr
--------------------------------	---------------

Gällande regelverk för kapitaltäckning och stora exponeringar innebär att sparbanken vid varje tidpunkt skall ha en kapitalbas som motsvarar minst summan av kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker och kapitalbuffertar samt dessutom beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med sparbankens interna kapitalutvärderingspolicy. Sparbankens kapitaltäckningskvot efter föreslagen vinstdisposition uppgår till 19,67 % (20,30 %). Kapitalbasen uppgår efter föreslagen vinstdisposition till 322 642 tkr

(311 165 tkr) och slutligt minimikapitalkrav till 131 197 tkr (122 610 tkr). Specifikation av posterna framgår av not om kapitaltäckning

Sparbankens ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att sparbanken kan förväntas fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som lång sikt.

Vad beträffar sparbankens resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

N
AMERICA'S
CUP
S

XPS

ds@brite

Resultaträkning, tkr

1 januari – 31 december	Not	2018	2017
Ränteintäkter, <i>intäkter beräknade med effektivräntemetoden</i>		42 272	42 296
Räntekostnader		-4 575	-3 859
Räntenetto	4	37 697	38 437
Erhållna utdelningar	5	5 369	5 342
Provisionsintäkter	6	27 803	25 145
Provisionskostnader	7	-2 607	-2 848
Nettoresultat av finansiella transaktioner	8	274	-419
Övriga rörelseintäkter	9	819	472
Summa rörelseintäkter		69 355	66 129
Allmänna administrationskostnader	10	-38 831	-34 214
Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar		-608	-587
Övriga rörelsekostnader	11	-4 770	-4 079
Summa kostnader före kreditförluster		-44 209	-38 880
Resultat före kreditförluster		25 146	27 249
Kreditförluster, netto	12	-11 710	-66
Rörelseresultat		13 436	27 183
Skatt på årets resultat	13	-1 926	-4 907
Årets resultat		11 510	22 276

Rapport över totalresultat

1 januari – 31 december

Årets resultat	11 510	22 276
Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat		
Förändring i verkligt värde på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	-1 751	
Skatt hänförlig till poster som kan komma att överföras till periodens resultat	445	
Poster som inte kan omföras till periodens resultat		
Förändringar i verkligt värde på egetkapitalinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	-5	-9 095
Årets totalresultat	10 199	13 181

Balansräkning, tkr

Per 31 december

	Not	2018	2017
TILLGÅNGAR			
Kassa		2 356	2 732
Belåningsbara statsskuldförbindelser	14	136 561	82 370
Utlåning till kreditinstitut	15	119 502	130 108
Utlåning till allmänheten	16	2 065 731	1 884 320
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	17	176 612	249 939
Aktier och andelar	18	82 886	81 965
Materiella tillgångar	19		
Inventarier		1 398	1 109
Byggnader och mark		9 384	8 399
Aktuell skattefordran		4 740	1 803
Övriga tillgångar	20	5 303	4 837
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	21	10 271	9 902
Summa tillgångar		2 614 744	2 457 484
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Skulder till kreditinstitut	22	3 588	4 866
Inlåning från allmänheten	23	2 226 776	2 085 861
Övriga skulder	24	5 110	4 034
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	4 409	3 039
Avsättningar	26		
- Övriga avsättningar		4 886	-
Summa skulder		2 244 769	2 097 800
Eget kapital	27		
Reservfond		299 807	277 530
Fond för verkligt värde		58 566	59 878
Balanserat resultat		92	-
Årets resultat		11 510	22 276
Summa eget kapital		369 975	359 684
Summa skulder och eget kapital		2 614 744	2 457 484

Rapport över förändringar i eget kapital 2018

	Bundet eget kapital		Balanserad vinst	Fritt eget kapital	Totalt eget kapital
	Reservfond	Verkligt värde reserv		Årets resultat	
Ingående eget kapital 2018-01-01	277 530	59 878		22 276	359 684
Justering för retroaktiv tillämpning IFRS9 (netto efter skatt)			92		92
Justerat eget kapital 2018-01-01	277 530	59 878	92	22 276	359 776
Periodens resultat				11 510	11 510
Periodens övrigt totalresultat		-1 312			-1 312
Vinstdisposition	22 276			-22 276	0
Utgående eget kapital 2018-12-31	299 806	58 566	92	11 510	369 975

Rapport över förändringar i eget kapital 2017

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital	Totalt eget kapital
	Reservfond	Verkligt värde reserv	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2017-01-01	257 434	68 973	20 095	346 502
Periodens resultat			22 276	22 276
Periodens övrigt totalresultat		-9 095		-9 095
Vinstdisposition	20 095		-20 095	0
Utgående eget kapital 2017-12-31	277 529	59 878	22 276	359 684

Kassaflödesanalys (indirekt metod), tkr

1 januari – 31 december

Den löpande verksamheten	2018	2017
Rörelseresultat	13 436	27 183
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
Orealiserad del av nettoresultat finansiella transaktioner	84	810
Kreditförluster	10 618	1 027
Avskrivningar	608	587
Övriga poster som inte ingår i kassaflödet	-4 886	-
Betald inkomstskatt	-1 926	-4 677
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	17 934	24 930
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Ökning av utlåning till allmänheten	-181 411	-207 001
Förändring av övriga tillgångar	-1 016	-1 293
Förändring av övriga skulder	-2 446	-745
Ökning/minskning av värdepapper	19 136	-4 614
Ökning av inlåning från allmänheten	140 915	180 547
Ökning/minskning av skulder till kreditinstitut	-1 278	-875
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-8 166	-9 051
Investeringsverksamheten		
Förvärv av finansiella tillgångar	-932	-2 063
Förvärv av materiella tillgångar	-1 884	-194
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 816	-2 257
Årets kassaflöde	-10 982	-11 308
Likvida medel vid årets början	132 840	144 148
Likvida medel vid årets slut	121 858	132 840
Förändring av likvida medel	-10 982	-11 308
Följande delkomponenter ingår i likvida medel		
Kassa	2 356	2 732
Utlåning till kreditinstitut	119 502	130 108
Summa	121 858	132 840
Betalda räntor och erhållna utdelningar som ingår i Kassaflödet från den löpande verksamheten		
Erhållen utdelning	5 369	5 342
Erhållen ränta	41 906	40 437
Erlagd ränta	-4 655	-4 832

Kortfristiga placeringar har klassificerats som likvida medel enligt följande utgångspunkter:

- De har en obetydlig risk för värdefluktuationer
- De kan lätt omvandlas till kassamedel
- De har en löptid om högst tre månader från anskaffningstidpunkten

Noter till de finansiella rapporterna

Alla belopp i tkr om ej annat anges.

1. Uppgifter om sparbanken

Årsredovisningen avges per 31 december 2018 och avser Häradsparbanken Mönsterås, 532800-6209, som är en sparbank med säte i Mönsterås. Adressen är Storgatan 44, Mönsterås.

2. Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Häradsparbankens årsredovisning är upprättad enligt lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25) samt Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Sparbankerna tillämpar därigenom sk lagbegränsad IFRS och med detta avses standarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen och med hänsyn till att sambandet mellan redovisning och beskattning.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av Häradsparbankens styrelse den 25 mars 2019.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår nedan.

Värderingsgrunder vid upprättandet av företagets finansiella rapporter

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden. Finansiella tillgångar och skulder är redovisade till upplupet anskaffningsvärde, förutom vissa tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde se not 31. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella instrument klassificerade som finansiella tillgångar eller finansiella skulder värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Företagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental.

Ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller ändrade IFRS

Nedan beskrivs vilka ändrade redovisningsprinciper som företaget tillämpar från och med 1 januari 2018. Övriga ändringar av IFRS med tillämpning från och med 1 januari 2018 har inte haft någon väsentlig effekt på företagets redovisning.

IFRS 9 Finansiella instrument

Banken tillämpar IFRS 9, utgiven av IASB juli 2014, från 1 januari 2018. Denna tillämpning har resulterat i förändringar i redovisningsprinciper och justeringar av belopp som tidigare har redovisats i de finansiella räkningarna. Banken har inte förtidstillämpat IFRS 9 under tidigare perioder.

Som tillåts i övergångsreglerna till IFRS 9 har banken valt att inte räkna om jämförelsesiffror. Justeringar av bokförda värden av finansiella tillgångar och skulder vid övergången till IFRS 9 har redovisat öppningsbalansen i balanserade vinstmedel för perioden. Banken har valt att fortsätta tillämpa säkringsredovisningsreglerna i IAS 39 vid tillämpning av IFRS 9.

Följdändringar i IFRS 7 gällande notupplysningar har endast tillämpats för innevarande räkenskapsår medan jämförelsesiffror för tidigare perioder endast är en upprepning av tidigare års upplysningar.

Tillämpningen av IFRS 9 har resulterat i förändringar i våra redovisningsprinciper för redovisning, klassificering och värdering av finansiella tillgångar och skulder och förlustreservering av finansiella tillgångar. IFRS 9 har också haft ett betydande påverkan på andra standarder som behandlar finansiella instrument som t.ex. IFRS 7 ”Finansiella instrument: Upplýsningar”.

Under avsnittet *Kvantitativa övergångseffekter från tillämpning av IFRS 9* nedan redovisas upplýsningar relaterat till påverkan från tillämpningen av IFRS 9 på bankens ingångsbalans 2018.

Klassificering och värdering

IFRS 9 innehåller tre principiella värderingskategorier för finansiella tillgångar: Värderade till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat och verkligt värde via resultatet. Klassificeringen av finansiella tillgångar enligt IFRS 9 är generellt baserat på företagets affärsmodell för förvaltningen av de finansiella tillgångarna och egenskaperna hos de avtalsenliga kassaflödena från den finansiella tillgången. De nya kategorierna av finansiella tillgångar i IFRS 9 ersätter de tidigare kategorierna i IAS 39. IFRS 9 behåller i stort de befintliga kraven i IAS 39 för klassificering och värdering av finansiella skulder. Införandet av IFRS 9 har inte haft någon effekt på Sparbankens redovisningsprinciper relaterade till finansiella skulder och derivatinstrument.

Följande finansiella tillgångar värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat på grund av att de finansiella tillgångarna innehas enligt en affärsmodell vars mål kan uppnås både genom att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja tillgångarna samt att de avtalade villkoren för de tillgångarna ger vid bestämda tidpunkter upphov till kassaflöden som bara är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet;

- Belåningsbara statsskuldförbindelser mm
- Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Sparbanken har klassificerat sina långsiktiga strategiska investeringar i noterade och onoterade aktier (egetkapitalinstrument) till att oåterkalleligt vara redovisade till verkligt värde via övrigt totalresultat. Denna värderingsprincip innebär liksom tidigare att orealiserade värdeförändringar redovisas i övrigt totalresultat, men skiljer sig åt från tidigare principer genom att;

- Realisationsresultat vid en eventuell försäljning av aktier redovisas som en omföring mellan fond för verkligt värde till balanserat resultat, och inte som tidigare som en omklassificering från övrigt totalresultat till resultatet.
- Vissa aktier som tidigare redovisades till anskaffningsvärde på grund av att verkligt värde inte ansågs kunna fastställas på ett tillförlitligt sätt nu värderas till verkligt värde.
- Nedskrivningar inte längre redovisas.

Omklassificeringar i balansräkning 2018-01-01 vid övergången till IFRS 9

<i>Tkr</i>	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde	Summa
Finansiella tillgångar med ändrad värderingsprincip				
Belåningsbara statsskuldförbindelser				
Utgående balans 31 december 2017	82 370			82 370
Omklassificering från verkligt värde via resultaträkningen till verkligt värde via övrigt totalresultat	-82 370	82 370		0
Omvärdering (utan hänsyn tagen till uppskjuten skatt)				0
Ingående balans 1 januari 2018	0	82 370		82 370
Obligationer och övriga värdepapper				
Utgående balans 31 december 2017	249 939			249 939
Omklassificering från verkligt värde via resultaträkningen till verkligt värde via övrigt totalresultat	-249 939	249 939		0
Omvärdering (utan hänsyn tagen till uppskjuten skatt)		-168		-168
Ingående balans 1 januari 2018	0	249 771		249 771
Finansiella tillgångar med bibehållen värderingsprincip				
Utlåning till allmänheten och aktier i Swedbank AB				
Utgående balans 31 december 2017		81 965	1 884 320	1 966 285
Omvärdering (utan hänsyn tagen till uppskjuten skatt)			369	369
Ingående balans 1 januari 2018		81 965	1 884 689	1 966 654
Totalt ingående balans 1 januari 2018	0	414 106	1 884 689	2 298 795

Tabellen ovan beskriver förändring av värderingsprinciper för skuldinstrument. Aktier har bibehållit samma värderingsprincip som tidigare och redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat.

Nedskrivningar

De nya redovisningsprinciperna innebär att även *förväntade* kreditförluster redovisas, istället för som tidigare då bara *inträffade* kreditförluster i osäkra lån redovisades. De nya redovisningsprinciperna innebär att förlustreserveringar inte bara görs för utlåning till allmänheten utan på alla poster i balansräkningen som redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Vidare redovisas även förlustreserveringar på räntebärande värdepapper som redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat (se under avsnittet Klassificering och värdering längre fram) samt på off-balance exponeringarna lämnade låneåtagande (t.ex. utnyttjade checkräkningskrediter) och utställda finansiella garantier. Redan vid den initiala redovisningen redovisas en förlustreserv baserat på vad som statistiskt kan förväntas för de kommande 12 månaderna (steg 1). För det fall det uppstår en betydande ökning av kreditrisk, beräknas istället förlustreserven för hela den återstående förväntade löptiden (steg 2 eller om exponeringen betraktas som kreditförsämrad – steg 3). För en närmare beskrivning av de nya principerna se avsnitt *Kreditförluster och nedskrivningar på finansiella instrument längre fram*.

Effekter på resultaträkningen

För intäkter som är beräknade med effektivräntemetoden presenterar Sparbanken dessa från 1 januari 2018 som en varav rad till resultatposten ränteintäkter. Båda ovan är ändringar i IAS 1. Utformning av finansiella rapporter som följer av IFRS 9.

Värdepapper under balansposterna Belåningsbara statsskuldförbindelser samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper redovisades tidigare till verkligt värde via resultatet. Skillnaden mot tidigare tillämpade principer är att realiserade värdeförändringar från 2018 redovisas i eget kapital (övrigt totalresultat) istället för i resultaträkningen. När värdepapper säljs, förfaller eller på annat sätt avbokas sker en omklassificering av realiserat resultat till resultaträkningen.

Upplysningar

IFRS 9 har medfört följdändringar i upplysningskraven i IFRS 7 Finansiella instrument som gäller upplysningar som ska lämnas i årsredovisningen. Ändringarna har medfört att ett antal av tidigare upplysningar inte längre behöver lämnas samt att ett antal nya upplysningar om främst förväntade kreditförluster behöver lämnas. Även upplysningar om säkringsredovisning har påverkats även om Sparbanken fortsätter tillämpa säkringsredovisning enligt bestämmelserna i IAS 39.

Kvantitativa övergångseffekter från tillämpning av IFRS 9

Övergången till IFRS 9 har genomförts i öppningsbalansen till räkenskapsåret 2018. Jämförelsetal har inte räknats om. Kvantitativ påverkan av de nya redovisningsprinciperna vid övergången framgår av följande tabeller.

Omräkning av balansräkning 2018-01-01 vid övergång från IAS 39 till IFRS 9

Tillgångar	Omvärdering		
	IAS 39 bokfört värde 31 december 2017	Förväntade kreditförluster	IFRS 9 bokfört värde 1 januari 2018
Finansiella tillgångar			
Kassa	2 732		2 732
Belåningsbara statsskuldförbindelser	82 370		82 370
Utlåning till kreditinstitut	130 108		130 108
Utlåning till allmänheten	1 884 320	369	1 884 689
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	249 939	-168	249 771
Aktier och andelar	81 965		81 965
Upplupna intäkter	9 902		9 902
Övriga finansiella tillgångar	6 641		6 641
Icke-finansiella tillgångar	9 507		9 507
Totala tillgångar	2 457 484		2 457 685
Skulder			
Avsättningar		109	109
Övriga skulder	2 097 800		2 097 800
Totala skulder	2 097 800		2 097 909
Eget Kapital	359 684	92	359 776
Skulder och eget Kapital	2 457 484		2 457 685

Avstämning förlustreserv IAS 39/IAS 37 mot förlustreserv enligt IFRS 9 vid övergången till IFRS 9

<i>Tkr</i>	Förlustreserv IAS 39/IAS 37 per 31 december 2017	Omvärdering	Omklassificering	Förlustreserv enligt IFRS 9 per 1 januari 2018
Förlustreserv för:				
Värdepapper som kan säljas enligt IAS 39 vilka värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat enligt IFRS 9		168		168
Utlåning till allmänheten	4 768	-369		4 399
Finansiella garantiavtal		109		109
Totalt	4 768	-92		4 676

Bankens innehav av aktier värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat då dessa bedöms som strategiskt innehav och inte innehas för handel.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

Sparbanken tillämpar IFRS 15 för första gången från och med 1 januari 2018. IFRS 15 är en heltäckande standard för att bestämma hur stora intäkter som ska redovisas och när dessa intäkter ska redovisas. Den ersätter IAS 18 *Intäkter*, IAS 11 *Entreprenadavtal* och tillhörande tolkningar. Enligt IFRS 15 redovisas intäkten när kunden får kontroll över varorna eller tjänsterna. Att bestämma tidpunkten för överföring av kontroll, dvs. vid en viss tidpunkt eller över tid, kräver bedömningar. Standarden introducerar en femstegsmodell för att fastställa tidpunkten för redovisning av intäkter. IFRS 15 påverkar inte redovisningen av intäkter från finansiella instrument, försäkrings- och leasingavtal.

Införandet av IFRS 15 har inte fått någon påverkan på bankens resultat- eller balansräkning.

Nya IFRS som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte tillämpats i förtid vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga fr.o.m. kommande räkenskapsår och framåt planeras inte att tillämpas i förtid. Nedan beskrivs de förväntade effekterna på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS väntas få på bankens finansiella rapporter. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka bankens finansiella rapporter.

IFRS 16 Leasingavtal

Från och med 1 januari 2019 gäller IFRS 16 Leasingavtal. Då banken rapporterar enligt RFR2 och inte upprättar någon koncernredovisning enligt IFRS så blir standarden inte tillämplig för banken

Övriga nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning förväntas inte komma att ha någon väsentlig effekt på företagets finansiella rapporter.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta

Sparbankens funktionella valuta är svenska kronor. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutans till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutans till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Ränteintäkter och räntekostnader, samt utdelning

Ränteintäkter på fordringar och räntekostnader på skulder beräknas och redovisas med tillämpning av effektivräntemetoden. Effektivräntan är den ränta som gör att nuvärdet av alla uppskattade framtida in- och utbetalningar under den förväntade räntebindingstiden blir lika med det redovisade värdet av fordran eller skulden. Ränteintäkter och räntekostnader inkluderar i förekommande fall periodiserade belopp av erhållna avgifter som medräknas i effektivräntan, transaktionskostnader och eventuella rabatter, premier och andra skillnader mellan det ursprungliga värdet av fordran/skulden och det belopp som regleras vid förfall.

Ränteintäkter och räntekostnader som presenteras i resultaträkningen består av:

- Räntor på finansiella tillgångar och skulder som värderas till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden inklusive räntor på osäkra fordringar
- Räntor från finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde över resultaträkningen
- Kostnad för insättargaranti samt kostnad för stabilitetsavgift
- Negativ ränta (kostnad för behållning på bankens checkräkning hos Swedbank) redovisas som en räntekostnad.

Utdelning från aktier redovisas i posten ”Erhållna utdelningar” när rätten att erhålla betalning fastställts.

Provisions- och avgiftsintäkter

En provisions- och avgiftsintäkt redovisas när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen kommer att tillfalla företaget, färdigställandegraden på balansdagen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och de utgifter som uppkommit och de utgifter som återstår att slutföra tjänsteuppdraget kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Intäkterna värderas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäktsredovisningen redovisas enligt metoden successiv vinstavräkning vilket innebär att intäkterna som redovisas baseras på uppdragets eller tjänstens färdigställandegrad på balansdagen

Sparbanken erhåller avgifter och provisioner på utförda tjänster som intäktsredovisas på tre olika sätt enligt nedan:

Provisioner och avgifter som inräknas i den effektiva räntan

Provisioner och avgifter som är en integrerad del av effektivräntan, redovisas inte som provisionsintäkt utan som justering av effektivräntan på resultatränsintäkter. Sådana avgifter utgörs främst av; uppläggningsavgifter för lån samt avgifter för tillhandahållande av kreditfacilitet eller annan typ av lånelöfte i det fall som det är sannolikt att kreditfaciliteten kommer att utnyttjas.

Provisioner och avgifter som är intjänade i takt med att tjänsterna löpande utförs

Till dessa avgifter hör främst avgifter för kreditfaciliteter eller annan typ av lånelöfte när det inte är sannolikt att faciliteten kommer att utnyttjas samt avgifter och provisioner för ställande av finansiell garanti. Dessa avgifter och provisioner periodiseras som intäkt över den period som tjänsten utförs. Till dessa avgifter hör också de ersättningar som sparbanken erhåller vid förmedling av lån till annan bank. Vid förmedling av lån till annan bank som också inbegriper ett ansvar för kreditförluster på de förmedlade lånen (dock maximerat till en viss andel av under året intjänad förmedlingsprovision) redovisas intäkten löpande netto efter avräkning för konstaterad kreditförlust.

Provisioner och avgifter som är intjänade när en viss tjänst utförs

Till dessa avgifter och provisioner hör olika typer av provisioner för köp av värdepapper för kunds räkning, aviseringsavgifter, betal- och kreditkortsavgifter i de fall som tjänsten utförs över en period som inte sträcker sig över ett kvartalsbokslut. Dessa provisioner och avgifter som i allmänhet är relaterade till en utförd transaktion redovisas omedelbart som intäkt.

Provisionskostnader

Här redovisas kostnader för mottagna tjänster i den mån de inte är att betrakta som ränta, t ex kostnader för clearing och bankgiro, depåavgifter och avgifter till UC. Transaktionskostnader som beaktas vid beräkningen av den effektiva räntan redovisas ej här.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

Posten Nettoresultat av finansiella transaktioner innehåller de realiserade och orealiserade värdförändringar som uppstått med anledning av finansiella transaktioner. Nettoresultat av finansiella transaktioner består av:

- Realiserade och orealiserade förändringar i verkligt värde på de tillgångar och skulder som identifierats till verkligt värde via resultaträkningen (fair value option).
- Realisationsresultat från avyttring av finansiella tillgångar och skulder (inklusive ränteskillnadsersättning som erhållits vid kundens inlösen av lån i förtid).
- Nedskrivning på finansiella tillgångar som kan säljas.
- Valutakursförändringar.

Allmänna administrationskostnader

Allmänna administrationskostnader omfattar personalkostnader, inklusive löner och arvoden, pensionskostnader, arbetsgivaravgifter och andra sociala avgifter. Här redovisas också lokalkostnader, utbildnings-, IT-, telekommunikations-, rese- och representationskostnader samt kassadifferenser.

Bokslutsdispositioner

Bokslutsdispositioner omfattar avsättningar till och upplösningar av obeskattade reserver.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Uppskjuten skatt är inte aktuellt för verksamhetsåren 2018 och 2017.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Under Skatt på årets resultat i resultaträkningen redovisas aktuell skatt och skatt avseende tidigare år.

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas och redovisas i enlighet med reglerna i IFRS 9 och ÅRKL.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan lånefordringar, aktier och obligationsfordringar. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, eget kapitalinstrument och låneskulder.

Initial redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när sparbanken blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En fordran tas upp när bolaget presterat och en avtalsenlig skyldighet föreligger för motparten att betala, även om faktura ännu inte skickats.

Lånefordringar, inlåning och emitterade värdepapper samt efterställda skulder redovisas i balansräkningen på likviddagen. Lånelöften redovisas inte i balansräkningen förutom eventuell reserv för förväntade kreditförluster.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller vid en överföring av den finansiella tillgången och företaget i samband med detta överför i allt väsentligt samtliga de risker och fördelar som är förknippade med ägande av den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. Ett byte mellan bolaget och en befintlig långivare eller mellan bolaget och en befintlig låntagare av skuldinstrument med villkor som i allt väsentligt är olika redovisas som en utsläckning av den gamla finansiella skulden respektive tillgången och redovisning av ett nytt finansiellt instrument.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Finansiella garantier

Sparbankens garantiavtal innebär att sparbanken har ett åtagande att ersätta innehavaren när innehavaren gör en förlust på grund av att specifik gäldenär inte fullgjort sina betalningar vid förfall till innehavaren i enlighet med ursprungliga eller ändrade avtalsvillkor.

Tillämpade redovisningsprinciper från 1 januari 2018

Finansiella garantiavtal redovisas initialt till verkligt värde, dvs. i normalfallet det belopp som utställaren erhållit i ersättning för den utställda garantin. Vid den efterföljande värderingen redovisas skulden för den finansiella garantin till det högre av de belopp som redovisas enligt IFRS 9 med hänsyn tagen till IFRS 9.5.5 om förlustreserv, och det belopp som ursprungligen redovisades efter avdrag, i tillämpliga fall, för ackumulerade periodiseringar, som redovisats i enlighet med IFRS 15, Intäkter från avtal med kunder. Utställda finansiella garantiavtal omfattas också av principerna om nedskrivningar (se avsnittet *Kreditförluster och nedskrivningar på finansiella instrument* längre fram).

Tillämpade redovisningsprinciper före 1 januari 2018

Finansiella garantiavtal redovisas initialt till verkligt värde, dvs. i normalfallet det belopp som utställaren erhållit i ersättning för den utställda garantin. Vid den efterföljande värderingen redovisas skulden för den finansiella garantin till det högre av de belopp som redovisas enligt IAS 37, Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar och det belopp som ursprungligen redovisades efter avdrag, i tillämpliga fall, för ackumulerade periodiseringar, som redovisats i enlighet med IAS 18, Intäkter.

Låneåtagande

Tillämpade redovisningsprinciper från 1 januari 2018

Med låneåtagande avses i detta sammanhang dels (i) en ensidig utfästelse från sparbanken att ge ut ett lån med på förhand bestämda villkor (t.ex. ränta) där låntagaren kan välja om han/hon vill ha lånet eller inte och dels (ii) ett avtal där både sparbanken och låntagaren är bundna vid avtalsvillkoren i ett låneavtal som börjar löpa vid en tidpunkt i framtiden. För av sparbanken lämnade lånelöften gäller att (a) att det inte kan reglernas netto, (b) sparbanken har inte som praxis att sälja lånen när de lämnats enligt lånelöften och (c) låneräntan är inte lägre än marknadsräntan då lånelöftet lämnas. I det fall som lånelöftet lämnas till en låntagare där ett nedskrivningsbehov identifieras redan innan lånet betalats ut eller där utlåningsräntan inte täcker långivarens upplåningskostnader redovisar sparbanken en avsättning beräknad som det diskonterade värdet av framtida förväntade betalningar om detta belopp är större än det periodiserade värdet av eventuellt mottagna avgifter för det lämnade låneåtagandet. Utställda låneåtaganden omfattas också av principerna om nedskrivningar. Sparbanken redovisar från och med 1 januari nedskrivningar för förväntade kreditförluster på låneåtagande (se avsnittet *Kreditförluster och nedskrivningar av finansiella instrument* nedan).

Tillämpade redovisningsprinciper före 1 januari 2018

Med lånelöfte avses i detta sammanhang dels (i) en ensidig utfästelse från sparbanken att ge ut ett lån med på förhand bestämda villkor (t.ex. ränta) där låntagaren kan välja om han/hon vill ha lånet eller inte och dels (ii) ett avtal där både sparbanken och låntagaren är bundna vid avtalsvillkoren i ett låneavtal som börjar löpa vid en tidpunkt i framtiden. För av sparbanken lämnade lånelöften gäller att (a) att det inte kan reglernas netto, (b) sparbanken har inte som praxis att sälja lånen när de lämnats enligt lånelöften och (c) låneräntan är inte lägre än marknadsräntan då lånelöftet lämnas. I det fall som lånelöftet lämnas till en låntagare där ett nedskrivningsbehov identifieras redan innan lånet betalats ut eller där utlåningsräntan inte täcker långivarens upplåningskostnader redovisar sparbanken en avsättning beräknad som det diskonterade värdet av framtida förväntade betalningar om detta belopp är större än det periodiserade värdet av eventuellt mottagna avgifter för det lämnade lånelöftet.

Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde

Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde är skuldinstrument som förvaltas med målet att realisera instrumentens kassaflöden genom att erhålla avtalsenliga kassaflöden som endast utgörs av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Försäljningar kan undantagsvis förekomma t.ex. till följd av störningar på kapital- och penningmarknad eller i nära anslutning till instrumentets förfallotidpunkt. Ett krav för att en finansiell tillgång ska kunna redovisas till upplupet anskaffningsvärde är att de avtalsenliga kassaflödena enbart utgörs av återbetalning på utestående fordran och ränta på utestående fordran.

Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Tillgångar i denna värderingskategori är föremål för reservering för förväntade kreditförluster.

Följande finansiella tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde på grund av att tillgångarna innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inneha finansiella tillgångar i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden samt att de avtalade villkoren för de tillgångarna ger vid bestämda tidpunkter upphov till kassaflöden som bara är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet;

- Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker
- Utlåning till kreditinstitut
- Utlåning till allmänheten

Följande finansiella tillgångar värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat på grund av att de finansiella tillgångarna innehas enligt en affärsmodell vars mål kan uppnås både genom att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja tillgångarna samt att de avtalade villkoren för de tillgångarna ger vid bestämda tidpunkter upphov till kassaflöden som bara är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet;

- Belåningsbara statsskuldförbindelser mm
- Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Om Sparbanken ändrar affärsmodell så kommer en omklassificering genomföras och redovisas. Sådana förändringar förväntas dock inträffa mycket sällan och fastställs av företagets verkställande ledning till följd av yttre eller inre förändringar. Dessa måste vara betydande för företagets verksamhet och påvisbara för externa parter.

Sparbanken ett mindre kapitalandelslån till en nära samarbetspartner, uppgående till totalt ca 0,01% av banken balansomslutning, som faller under IFRS 9. Fordran bedöms tillhöra den affärsmodell där värdering ska ske till verkligt värde via resultatet eftersom dessa lån inte bara har betalningar som är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

I kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas skuldinstrument vars mål är att realisera kassaflöden både genom att erhålla avtalsenliga kassaflöden och genom att sälja instrumenten. Ett krav för att en finansiell tillgång ska kunna redovisas i denna kategori är att de avtalsenliga kassaflödena enbart utgörs av återbetalning på utestående fordran och ränta på utestående fordran.

Sparbanken har klassificerat sina långsiktiga strategiska investeringar i noterade och onoterade aktier (egetkapitalinstrument) till att oåterkalleligt vara redovisade till verkligt värde via övrigt totalresultat.

Orealiserade vinster och förluster redovisas som en förändring i verkligt värde reserven i eget kapital. I samband med avbokning av tillgången omklassificeras reserven till resultaträkningen (skuldinstrument) eller som en omföring inom eget kapital (egetkapitalinstrument).

Tillämpade redovisningsprinciper före 1 januari 2018, finansiella tillgångar

Jämförelsetalen avseende finansiella instrument från räkenskapsåret 2017 har redovisats enligt IAS 39 och är inte omräknade. Nedan följer beskrivning av redovisningsprinciper för klassificering och värdering av finansiella tillgångar enligt IAS 39.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: dels finansiella tillgångar som utgör innehav för handelsändamål, dels andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori. Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde med undantag för derivat som är ett identifierat och effektivt säkringsinstrument. För finansiella instrument som innehas för handelsändamål redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i resultatposten Nettoresultat av finansiella transaktioner.

Sparbanken placerar i aktieindexobligationer, som innehåller både en räntebärande del och en derivatdel. Sparbanken har valt att klassificera aktieindexobligationer till verkligt värde via resultaträkningen med hänvisning till att de innehåller inbäddade derivat. Detta val innebär att hela instrumentet värderas till verkligt värde och att värdeförändringarna löpande redovisas i resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. I balansräkningen representeras dessa av balansposterna Utlåning till kreditinstitut, Utlåning till allmänheten samt Övriga tillgångar. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, dvs. efter avdrag för nedskrivningar av osäkra fordringar.

Värdepapper som inte är noterade på en aktiv marknad klassificeras som lånefordran i det fall som inte instrumentet aktivt klassificeras som en finansiell tillgång som kan säljas eller som en finansiell tillgång värderad till verkligt värde över resultaträkningen.

Investeringar som hålles till förfall

Investeringar som hålles till förfall är finansiella tillgångar som omfattar räntebärande värdepapper med fasta eller fastställbara betalningar och fastställd löptid som företaget har en uttrycklig avsikt och förmåga att inneha till förfall. Tillgångar i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via övrigt totalresultat (2018)

I kategorin finansiella tillgångar som kan säljas ingår finansiella tillgångar som inte klassificerats i någon annan kategori eller finansiella tillgångar som företaget initialt valt att klassificera i denna kategori. Innehav av aktier och andelar som inte redovisas som dotterföretag, intresseföretag eller joint ventures redovisas här. Tillgångar i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med periodens värdeförändringar redovisade i övrigt totalresultat och de ackumulerade värdeförändringarna i en särskild komponent av eget kapital, dock ej värdeförändringar som beror på nedskrivningar (se redovisningsprinciper) eller på valutakursdifferenser på monetära poster vilka redovisas i resultaträkningen. Vidare redovisas ränta på räntebärande instrument i enlighet med effektivräntemetoden i resultaträkningen likaså utdelning på aktier. För dessa instrument kommer eventuella transaktionskostnader ingå i anskaffningsvärdet vid redovisningen för första tillfället och därefter ingå vid löpande värdering till verkligt värde att ingå i fond för verkligt värde till dess att instrumentet förfaller eller avyttras. Vid avyttring av tillgången redovisas ackumulerad vinst/förlust, som tidigare redovisats i övrigt totalresultat, i resultaträkningen.

Finansiella skulder

Tillämpade redovisningsprinciper från 1 januari 2018

Finansiella skulder

Upplåning, inlåning samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Till vilken kategori företagets finansiella tillgångar och skulder hänförs framgår av not Finansiella tillgångar och skulder.

Metoder för bestämning av verkligt värde

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterade säljkurser. Instrument som är noterade på en aktiv marknad återfinns i balansposterna aktier och andelar samt obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av sparbankens finansiella instrument åsätts verkligt värde med priser som är noterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar sparbanken fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt.

Aktier och räntebärande värdepapper

Verkligt värde för finansiella instrument som inte är derivatinstrument beräknas med referens till instrument som i allt väsentligt är likadana eller till nyligen genomförda transaktioner i samma finansiella instrument alternativt om sådana uppgifter inte finns tillgängliga framtida kassaflöden av kapitalbelopp och ränta diskonterade till aktuella marknadsräntor på balansdagen. I de fall diskonterade kassaflöden har använts, beräknas framtida kassaflöden på den av företagsledningen bästa bedömningen. Den diskonteringsränta som använts är marknadsbaserad ränta på liknande instrument på balansdagen. Då andra värderingsmodeller har använts är indata baserade på marknadsrelaterade data på balansdagen.

Innehav i onoterade aktier redovisas till anskaffningsvärde i de fall när ett tillförlitligt värde ej kan fastställas. Skälet till att de inte kunnat värderas till verkligt värde på ett tillförlitligt sätt är att det enligt företagsledningen råder alltför stor osäkerhet i de framtida kassaflödena samt den riskjustering som behöver göras på diskonteringsräntan. Sparbanken har inte för avsikt att avyttra de onoterade aktierna i någon nära framtid. Det redovisade värdet på onoterade aktier vars verkliga värden inte kunnat fastställas på ett tillförlitligt sätt uppgår till 709 tkr (710tkr).

Kreditförluster och nedskrivningar på finansiella instrument

Nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar

Tillämpade redovisningsprinciper från 1 januari 2018

Redovisningsprinciperna innebär att *förväntade* kreditförluster redovisas för utlåning till allmänheten och övriga poster i balansräkningen som redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Vidare redovisas även förlustreserveringar på räntebärande värdepapper som redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat (se ovan) samt på off-balance exponeringarna lämnade låneåtagande (t.ex. outnyttjade checkräkningskrediter) och utställda

finansiella garantier. Vid den initiala redovisningen redovisas en förlustreserv baserat på vad som statistiskt kan förväntas för de kommande 12 månaderna (steg 1). För det fall det uppstått en betydande ökning av kreditrisk, beräknas istället förlustreserven för hela den återstående förväntade löptiden (steg 2 eller om exponeringen betraktas som kreditförsämrade – steg 3).

Reserven för kreditförluster värderas enligt en modell för förväntade kreditförluster och speglar ett sannolikhetsvägt belopp som bestäms genom att utvärdera en rad möjliga utfall med hänsyn tagen till all rimlig och verifierbar information som är tillgänglig på rapporteringsdagen utan orimlig kostnad eller ansträngning. Kreditförlustreserveringarna värderas utifrån om det inträffat en betydande ökning av kreditrisken jämfört med första redovisningstillfället för ett instrument.

- Steg 1 omfattar finansiella instrument där ingen betydande ökning av kreditrisken inträffat sedan första redovisningstillfället och de motparter som omfattas av sparbankens policy för låg kreditrisk vid rapporteringstillfället, en riskbedömning som motsvarar "investment grade" (tillämpas dock endast på värdepapper).
- Steg 2 omfattar finansiella instrument där en betydande ökning av kreditrisk inträffat sedan första redovisningstillfället men där det vid rapporteringstillfället saknas objektiva belägg för att fordran är osäker.
- Steg 3 omfattar finansiella instrument för vilka objektiva belägg har identifierats för att fordran är osäker.

För finansiella instrument som hänförs till steg 1 motsvarar reserveringen den kreditförlust som förväntas inträffa inom 12 månader och för finansiella instrument i steg 2 där en betydande ökning av kreditrisken har identifierats samt osäkra fordringar i steg 3 motsvarar reserveringen de förväntade kreditförlusterna för det finansiella instrumentets återstående löptid. De förväntade kreditförlusterna för det finansiella instrumentets återstående löptid representerar förluster från alla fallissemangshändelser som är möjliga under det finansiella instrumentets återstående löptid. De förväntade kreditförlusterna som förväntas inträffa inom 12 månader representerar den del av de förväntade kreditförlusterna för det finansiella instrumentets återstående löptid som beror av fallissemangshändelser inom 12 månader efter rapporteringsdagen.

Redovisning av förväntade kreditförluster – utlåning till allmänheten, utställda finansiella garantier och utställda låneåtaganden

Fastställande av en betydande ökning i kreditrisk

En kredit som varit föremål för en betydande ökning av kreditrisk ingår inte längre i steg 1 utan i steg 2 (förutsatt att den inte är kreditförsämrade). Sparbanken bedömer om det skett en betydande ökning av kreditrisk genom att använda en kombination av individuell och kollektiv information och kommer att spegla ökningen i kreditrisk på individuell instrument nivå. Den kvantitativa metod som används för bedömning av ökad kreditrisk utgörs av en framåtriktad skattning av varje enskild exponerings risk för fallissemang. Metoden utgår från bankens system för klassificering av kreditrisk. Skalan av ratingklasser går från 21 (som indikerar bästa riskklass) till klass 1 (som indikerar sämsta riskklass). Ratingskalorna är uppbyggda för fyra olika kundsegment. Beroende på vilken initial rating som ett lån haft så krävs ett visst antal steg på denna ratingskala mot en lägre rating för att ökningen av kreditrisk ska anses ha ökat betydligt. Ju lägre initial rating, desto färre steg av försämringar av rating krävs för att en betydande ökning av kreditrisk ska anses ha uppkommit. När låntagaren har förfallna obetalda belopp äldre än 30 dagar, så betraktas dessa exponeringar alltid som exponeringar som har en väsentlig ökning av kreditrisk. Om den interna ratingen i ett senare skede har förbättrats i tillräcklig grad så att en betydande ökning av kreditrisk inte längre föreligger vid jämförelse med rating vid initial redovisning, kommer krediten att återföras från steg 2 till steg 1.

Kreditförsämrade lån

Liksom enligt tidigare principer kommer förlustreserv redovisas för den återstående löptiden för kreditförsämrade exponeringar (tidigare benämnda osäkra lån) när en eller flera händelser som har en negativ inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena för den finansiella tillgången har inträffat (steg 3). Ett lån anses vara kreditförsämrade utifrån samma förutsättningar som enligt tidigare principer vid definitionen av osäkert lån dvs. när det är 90 dagar sent i betalningar eller när det finns andra belägg i form av observerbara uppgifter om följande händelser:

- a) Betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller låntagaren.
- b) Ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller oreglerade betalningar.
- c) Långgivaren eller låntagaren har, av ekonomiska eller avtalsmässiga skäl som sammanhänger med låntagarens ekonomiska svårigheter, beviljat en eftergift till låntagaren som långgivaren annars inte skulle överväga.
- d) Det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion.

Om ett tidigare lån som ansetts vara kreditförsämrat inte längre är det, sker en omförelse antingen till steg 2 (om det jämfört med när lånet lämnats föreligger en betydande ökning av kreditrisk) eller till steg 1.

Värdering av förväntade kreditförluster

Förväntade kreditförluster beräknas för varje individuell kreditexponering som den diskonterade produkten av sannolikheten för fallissemang (PD), kreditexponering vid fallissemang (EAD) och förlust vid fallissemang (LGD). Sparbankens definition av fallissemang ligger nära den regulatoriska definitionen av fallissemang eftersom den används vid kreditriskhantering och omfattar bland annat krediter som är 90 dagar försenade i betalningar. PD motsvarar sannolikheten för att en låntagare kommer att falla vid en given tidpunkt under den finansiella tillgångens återstående löptid. EAD motsvarar en förväntad kreditexponering vid fallissemangstidpunkten efter att hänsyn tagits till tidpunkten för avtalsenliga betalningar samt förväntat utnyttjande av revolverande krediter och lånelöften utanför balansräkningen. LGD motsvarar den förväntade kreditförlusten på en fallerad kreditexponering med hänsyn tagen till egenskaper hos motparten, säkerheter och produkttyp. Förväntade kreditförluster bestäms genom att beräkna PD, LGD och EAD för varje framtida månad fram till och med slutet av den förväntade löptiden av en kreditexponering. Dessa tre parametrar multipliceras och justeras med överlevnadssannolikheten eller sannolikheten för att kreditexponeringen inte har blivit förskottsbetald eller fallerad en tidigare månad. På detta sätt beräknas de månatliga förväntade kreditförlusterna vilka sedan diskonteras tillbaka till rapporteringsdagen med den ursprungliga effektivräntan och summeras. En summering av de månatliga förväntade kreditförlusterna fram till och med slutet av den förväntade löptiden ger de förväntade kreditförlusterna för tillgångens återstående löptid och summan av de kreditförluster som förväntas inträffa inom 12 månader ger de förväntade kreditförlusterna för de kommande 12 månaderna. När de förväntade kreditförlusterna beräknas tar Sparbanken hänsyn till minst tre scenarier (ett basscenario, ett positivt och ett negativt scenario) med relevanta makroekonomiska variabler såsom BNP, bostadspriser och arbetslöshet. Riskparametrarna som används för att beräkna förväntade kreditförluster införlivar effekterna av makroekonomiska prognoser. Varje makroekonomiskt scenario tilldelas en sannolikhet och de förväntade kreditförlusterna erhålls som ett sannolikhetsvägt genomsnitt av de förväntade kreditförlusterna för varje scenario. I de fall effekten av relevanta faktorer inte fångas av riskmodeller använder Sparbanken sig av expertjusteringar.

Ett instruments löptid är relevant för både bedömningen av väsentligt ökad kreditrisk, vilken tar hänsyn till förändringar i sannolikheten för fallissemang för återstående löptid, och värderingen av förväntade kreditförluster för tillgångens återstående löptid. Generellt är förväntad löptid begränsad till den maximala avtalsperiod som Sparbanken är utsatt för kreditrisk även om en längre period överensstämmer med affärspraxis. Alla avtalsvillkor tas hänsyn till när förväntad löptid fastställs, inklusive återbetalnings-, förlängnings- och överföringsalternativ som är bindande för Sparbanken. Det enda undantaget från denna generella princip tillämpas på vissa revolverande krediter, såsom kreditkort, där förväntad löptid uppskattas baserat på den period som Sparbanken är exponerad för kreditrisk och där kreditförlusterna inte kan mildras genom riskhanteringsåtgärder. Denna så kallade beteendemässiga löptiden fastställs med användande av produktspecifik historisk data och sträcker sig upp till 10 år.

Sparbanken bedömer och beräknar förlustreserv för väsentliga osäkra kreditexponeringar individuellt och utan att använda indata från modeller. Reserveringar för kreditförluster för dessa kreditexponeringar fastställs genom att diskontera förväntade kassaflöden och ta hänsyn till minst två möjliga resultat som tar hänsyn till både makroekonomiska och icke-makroekonomiska (låntagarspecifika) scenarier.

Modifieringar

När ett lån modifieras men inte tas bort från balansräkningen görs fortsättningsvis en bedömning av väsentliga ökning i kreditrisken jämfört med den ursprungliga kreditrisken i nedskrivningssyfte. Modifieringar resulterar inte automatiskt i en minskning av kreditrisken och alla kvalitativa och kvantitativa indikatorer kommer att fortsätta bedömas. Vidare kommer en modifieringsvinst eller förlust redovisas i resultaträkningen på raden för

kreditförluster och avser skillnaden i nuvärdet av de avtalsenliga kassaflödena diskonterat med den ursprungliga effektivräntan. När ett lån modifieras och tas bort från balansräkningen anses datumet då modifieringen gjordes vara det första redovisningstillfället för det nya lånet i syfte att bedöma nedskrivningsbehov, inklusive bedömningen av väsentliga ökning i kreditrisk. När ett nytt lån bedöms vara osäkert vid första redovisningstillfället klassificeras det som en köpt eller utgiven osäker fordran och stannar i steg 3 till dess lånet är återbetalt eller avskrivet.

Redovisning av förväntade kreditförluster – räntebärande värdepapper

Sparbanken redovisar också förlustreserver på de räntebärande värdepapper som redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Bankens grundläggande metodik för beräkning av förlustreserver för räntebärande värdepapper är den samma som för utlåning till allmänheten. Källorna till information om de använda parametrarna PD, LGD och EAD skiljer sig dock åt. När det gäller PD, så härleds utifrån den externa rating som värdepapperna har och den externt tillgängliga information från ratinginstitutet Moody's och Standard and Poor's som finns om risk för fallissemang som denna rating är förknippad med. LGD-faktorn bestäms av om värdepapper är säkerställt, annan förmånsrätt samt typ av motpart. Eftersom tillgänglig statistik på fallissemang och förluster vid fallissemang hos den typ av motparter i vars värdepapper som sparbanken gjort investeringar i är högst begränsad, bestäms LGD-faktorn utifrån en expertbedömning med en kombination av uppgifter från Swedbank och ratinginstitutet Moody's. Vid den initiala redovisningen, redovisas den statistiskt förväntade förlusten över de kommande 12 månaderna (steg 1). En betydande ökning av kreditrisk anses ha ägt rum när det skett en försämring av den externa ratingen samt 30 dagars försenad betalning av kapitalbelopp eller ränta, och kreditförluster redovisas då för den återstående löptiden (steg 2). Om den externa ratingen i ett senare skede har förbättrats tillräckligt mycket så att en betydande ökning av kreditrisk inte längre föreligger vid jämförelse med ratingen vid initial redovisning, kommer värdepappret att återföras till steg 1. Sparbanken bedömer att finansiella tillgångar på instrument med motparter som är stater och finansiella institut och som har låg kreditrisk på rapporteringsdagen (med investment grade rating eller bättre) inte anses ha varit utsatta för en väsentligt ökad kreditrisk. Sparbanken använder samma kriterier för att bedöma om ett räntebärande värdepapper är kreditförsämrat som man tillämpar för utlåning till allmänheten.

Redovisning av förväntade kreditförluster – utlåning till kreditinstitut

Även sparbankens utlåning till kreditinstitut är inom tillämpningsområdet för redovisning av förväntade kreditförluster. Eftersom all utlåning till kreditinstitut är återbetalningsbar på anfordran och utlåning bara sker till svenska kreditinstitut med god rating, så uppgår de förväntade kreditförlusterna till endast obetydliga belopp.

Presentation av kreditförluster i balansräkningen

För finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde presenteras reserveringar för kreditförluster i balansräkningen som en minskning av redovisat bruttovärde för tillgången. För låneåtaganden och finansiella garantiavtal redovisas de reserveringarna som en skuld inom raden Övriga skulder och avsättningar. I de fall ett finansiellt instrument består av två komponenter, ett lån och ett låneåtagande, såsom en revolverande checkräkningskredit, redovisar sparbanken reserven för kreditförluster separat för lånet och låneåtagandet. En bortskrivning minskar det redovisade bruttovärdet för den finansiella tillgången. I resultaträkningen presenteras kreditförluster och bortskrivningar som kreditförluster. Bortskrivningar görs då förlusten anses beloppsmässigt slutligen fastställd och redovisas inom kreditförluster och representerar beloppet före inanspråktagandet av tidigare gjord reservering. Återbetalningar av bortskrivningar liksom återvinningar av reserveringar intäktsredovisas inom kreditförluster.

Redovisning i resultat- och balansräkning

Förlustreserverna redovisas på följande sätt i balansräkningen;

- För tillgångar redovisade till upplupet anskaffningsvärde; som nedskrivningar av tillgångarnas redovisade värde.
- För låneåtaganden och utställda finansiella garantier; på balansraden Avsättningar.
- För placeringar skuldinstrument redovisade till verkligt värde via övrigt totalresultat; direkt mot Fond för verkligt värde.

Förändringar i förlustreserver redovisas i resultaträkningen på raden Kreditförluster netto, förutom för räntebärande värdepapper redovisade till verkligt värde via övrigt totalresultat där förändringarna i förlustreserver redovisas i nettoresultat av finansiella transaktioner.

Redovisning av konstaterade kreditförluster

Lånefordringar som klassificerats som kreditförsämrade skrivs bort från balansräkningen när kreditförlusten anses vara konstaterad vilket är när konkursförvaltare lämnat uppskattning om utdelning i konkurs, skuldsanering fastställts, ackordsförslag antagits, fordran eftergivits på annat sätt eller när Kronofogdemyndighet eller bankens ombud (inkassoföretag) redovisar att utmätningsbara tillgångar saknas.

Efter bortskrivning redovisas lånefordringarna inte längre i balansräkningen. Återvinning på tidigare redovisade bortskrivningar redovisas som en minskning av kreditförluster på resultatraden kreditförluster netto.

Tillämpade redovisningsprinciper före 1 januari 2018

Nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar

Vid varje rapporttillfälle utvärderar sparbanken om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisas för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Objektiva belägg för att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar har ett nedskrivningsbehov innefattar observerbara uppgifter som kommer tillgångens innehavare till del angående följande förlusthändelser:

- a) betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenär,
- b) ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp,
- c) beviljande av långivaren, av ekonomiska eller juridiska skäl som sammanhänger med låntagarens ekonomiska svårigheter, av en eftergift som långivaren annars inte hade övervägt,
- d) det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion,
- e) upphörande av en aktiv marknad för tillgången i fråga på grund av finansiella svårigheter, eller
- f) observerbara uppgifter som tyder på att det finns en mätbar minskning av de uppskattade framtida kassaflödena från en grupp av finansiella tillgångar sedan dessa tillgångar redovisades första gången, trots att minskningen ännu inte kan identifieras som hörande till någon av de enskilda finansiella tillgångarna i gruppen, inklusive
  - i. negativa förändringar i betalningsstatus för låntagare i gruppen (exempelvis ett ökat antal försenade betalningar eller ett ökat antal kreditkortsinnehavare som nått sin kreditgräns och som betalar lägsta tillåtna månadsbelopp), eller
  - ii. inhemska eller lokala ekonomiska villkor som har koppling till uteblivna betalningar av tillgångarna i gruppen (exempelvis en ökning av arbetslösheten i låntagarnas geografiska område, en minskning av fastighetspriserna avseende hypotekslån i berört område, en nedgång i oljepriserna vid lån till oljeproducenter, eller ogynnsamma förändringar av branschvillkor som påverkar låntagarna i gruppen).

Objektiva bevis utgörs dels av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet, dels av betydande eller utdragen minskning av det verkliga värdet för en investering i en finansiell placering klassificerad som en finansiell tillgång som kan säljas.

Finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde

Sparbanken utvärderar om ett nedskrivningsbehov finns och om en kreditförlust ska redovisas på individuell basis för alla lån som är väsentliga. För lån som utvärderas för nedskrivningsbehov på individuell basis och där inget nedskrivningsbehov kunnat identifieras, ingår sedan i en tillkommande bedömning tillsammans med andra lån med liknande kreditriskegenskaper för om ett nedskrivningsbehov föreligger på gruppnivå. Ett skäl till att ett nedskrivningsbehov kan föreligga på gruppnivå trots att lånen ansetts inte vara osäkra på individuell nivå, är att sparbanken inte har full kännedom kring alla de faktorer som på balansen är relevant för en individuell

bedömning. För att hantera denna eftersläpning av information och för att reservera för förluster som inträffat med som ännu inte kommit till sparbankens kännedom har därför en tillkommande gruppvis nedskrivning gjorts.

En nedskrivning (kreditförlust) beräknas som mellanskillnaden mellan det diskonterade nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden (inklusive kassaflöden från eventuellt i anspråkstagande av pant, även när i anspråkstagande inte är sannolikt), diskonterade med lånets ursprungliga effektivränta och lånets redovisade värde. Nedskrivningen redovisas som en kreditförlust i resultaträkningen.

För osäkra lånefordringar där det redovisade värdet efter nedskrivningar beräknas som det sammanlagda diskonterade värdet av framtida kassaflöden, redovisas förändringen av det nedskrivna beloppet som ränta till den del som ökningen inte beror på om ny bedömning av de förväntade kassaflödena. Vid en förändrad bedömning av förväntade framtida kassaflöden från ett osäkert lån mellan två bedömningstillfällen skall däremot denna förändring redovisas som kreditförlust eller återvinning.

För lån där en omförhandling av de ursprungliga lånevillkoren görs till följd att låntagaren har finansiella svårigheter redovisas som en kreditförlust om det diskonterade nuvärdet av kassaflödena enligt de omförhandlade lånevillkoren diskonterade med lånets ursprungliga effektivränta är lägre än redovisat värde på lånet. Om lånet efter omstrukturering förväntas återbetalas i enlighet med de omförhandlade villkoren så klassificeras lånet inte längre som osäkert.

Som objektiva belägg på att nedskrivningsbehov föreligger och att lånet är klassat som osäkert räknar sparbanken i allmänhet betalningar som är mer än 90 dagar försenade. Andra objektiva belägg kan vara information om betydande finansiella svårigheter som kommit sparbanken till kännedom genom analys av finansiella rapporter, inkomstdeklarationer eller på annat sätt i den löpande utvärderingen av kundens kreditvärdighet som ingår som en integrerad del i sparbankens system och rutiner för att hantera kreditrisk. Eftergifter till sparbankens låntagare som görs på grund av att låntagaren har finansiella svårigheter kan också utgöra objektiva belägg om att lånet är osäkert. Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorierna investeringar som hålles till förfall och lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

Ianspråktagen pant

Övertagen egendom för skyddande av lånefordran värderas enligt lägsta värdets princip, dvs. det lägre beloppet av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet om den övertagna egendomen inte är ett finansiellt instrument. Ianspråktagen pant som är finansiellt instrument värderas och redovisas i enlighet med företagets principer för värdering av finansiella instrument. Det är dock ej tillåtet att redovisa finansiella instrument till upplupet anskaffningsvärde då det av Finansinspektionen inte anses förenligt med lagen om bank och finansieringsrörelses krav.

Övertagen egendom redovisas under samma tillgångspost som egendom av motsvarande slag som förvärvats på annat sätt. Intäkter och kostnader som avser övertagen egendom fördelas på motsvarande sätt som andra intäkter och kostnader i resultaträkningen. För fastigheter som sparbanken övertagit för att skydda en fordran redovisas hyresintäkter under övriga rörelseintäkter och driftskostnader under övriga rörelsekostnader.

Materiella tillgångar

Ägda tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma sparbanken till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsförs i samband med utbytet. Reparationer kostnadsförs löpande.

Avskrivningsprinciper

Avskrivning på byggnader görs planenligt med 2 % per år, avskrivning på ventilationsanläggning görs planenligt med 3,5 % per år och fiber skrivs av med 10% per år. Inventarier avskrivs planenligt med 20 resp. 10 % per år. Avskrivning som avviker från plan betraktas som en bokslutsdisposition och redovisas under rubriken Skillnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan. Mark och konst skrivs inte av. Sparbanken tillämpar inte komponentavskrivning på rörelsefastigheter, eftersom effekten av övergången blir marginell. Framst beror detta på att rörelsefastigheternas andel av sparbankens totala tillgångar är relativt liten (0,3 %).

Nedskrivningsprövning

De redovisade värdena för företagets tillgångar prövas vid varje balansdag för att bedöma om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas enligt IAS 36 tillgångens återvinningsvärde (se nedan).

Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden till en enskild tillgång ska tillgångarna vid prövning av nedskrivningsbehov grupperas till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden – en så kallad kassagenererande enhet.

En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången.

Återföring av nedskrivning

En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet.

Nedskrivning av goodwill återförs dock aldrig. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Ersättning till anställda

Ersättningar efter avslutad anställning

Pensionering genom försäkring

Sparbankens pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal med Sparinstitutens Pensionskassa (SPK). Enligt IAS 19 är en avgiftsbestämd en plan för ersättningar efter avslutad anställning enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänför sig till anställdas tjänstgöring under innevarande period och tidigare.

En förmånsbestämd pensionsplan definieras som annan plan för ersättningar efter avslutad anställning än avgiftsbestämd plan. Pensionsplanen för sparbankens anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Sparbanken har dock gjort bedömningen att UFR 10 Redovisning av pensionsplanen ITP 2 som finansieras genom försäkring i Alecta är tillämplig även för sparbankens pensionsplan hos SPK. Sparbanken saknar tillräcklig information för att möjliggöra en redovisning i enlighet med IAS 19, och redovisar därför dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda. Sparbankens förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt sparbanken under en period. Premier betalas till SPK baserat på aktuell lön. Årets kostnader för dessa försäkringspremier framgår av not 10.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkt när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningar som inte förväntas regleras inom tolv månader redovisas till dess nuvärde.

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. En avsättning redovisas för den förväntade kostnaden för vinstandels- och bonusbetalningar när sparbanken har en gällande rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda och förpliktelsen kan beräknas tillförlitligt.

Eventualförpliktelser

En eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

3. Finansiella risker

I sparbankens verksamhet uppstår olika typer av finansiella risker som kreditrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker och operativa risker. I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten har sparbankens styrelse, som ytterst ansvarig för den interna kontrollen i sparbanken, fastställt policies och instruktioner för kreditgivningen och den övriga finansverksamheten.

Sparbankens styrelse har det övergripande ansvaret för sparbankens riskhantering. Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret till olika andra funktioner. Dessa i sin tur rapporterar regelbundet till styrelsen.

Sparbankens riskhantering syftar till att identifiera och analysera de risker som sparbanken har i sin verksamhet och att för dessa sätta lämpliga begränsningar (limiter) och försäkra att det finns kontroll på plats. Riskerna bevakas och kontroller görs löpande att limiter inte överskrids. Riskpolicies och riskhanteringssystem går igenom regelbundet för att kontrollera att dessa är korrekta och t ex återspeglar gällande marknadsvillkor samt produkter och tjänster som erbjuds. Genom utbildning och tydliga processer skapar sparbanken förutsättningar för en god riskkontroll, där varje anställd förstår sin roll och sitt ansvar.

I sparbanken finns en samlad funktion för självständig riskkontroll direkt underställd verkställande direktören vars uppgift är att analysera utvecklingen av riskerna samt vid behov föreslå ändringar i styrdokument och processer.

Kreditrisk

Med kredit-/motpartsrisik avses risken att sparbanken inte erhåller betalning enligt överenskommelse och/eller kommer att göra en förlust på grund av motpartens oförmåga att infria sina förpliktelser. Detta omfattar också den risk som sparbanken tar på sig när sparbanken ställer ut finansiella garantier för att garantera en tredje parts betalningsfullgörande till innehavaren av den finansiella garantin. Till denna risk räknas också den risk som sparbanken har i förmedlade lån till Swedbank Hypotek. I detta sistnämnda fall är emellertid förlustrisken begränsad till under året intjänad förmedlingsprovision. Den bakomliggande transaktionen kan avse en kredit, en garanti, ett värdepapper eller ett derivatinstrument.

Styrelsen har det övergripande ansvaret för sparbankens kreditriskexponering. Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret till olika kreditdelegationer.

Sparbankens kreditgivning präglas av högt uppställda mål med avseende på etik, kvalitet och kontroll. En genomgående princip är bl a att alla kreditbeslut i sparbanken normalt fattas av minst två personer. Trots att kreditrisken utgör sparbankens största riskexponering är sparbankens kreditförluster i förhållande till utestående kreditvolym jämförelsevis små.

Den avgörande bedömningsgrunden för sparbankens kreditgivning är låntagarnas återbetalningsförmåga. En parameter som banken använder för att bedöma återbetalningsförmågan för privatpersoner är scoring. Scoringen är indelad 1-21 där 21 avser högsta kreditvärdighet. Då banken använder schablonmetoden för att beräkna kapitalkravet så har scoringen ingen ytterligare betydelse än i samband med beviljningen av krediter. Kundens scoring är kopplad till vilken instans i banken beviljningen ska ske. För företagsrelaterade krediter används en annan metod som klassificerar engagemangen i riskklasser. Riskklasserna är en sammanvägning av parametrar som sammanställs utifrån risk för obestånd och risk vid ett eventuellt fallissemang. Riskklasserna är indelade från 1 – 5 där 5 är krediter med minst sammanvägd risk. Utvecklingen av krediter i olika riskklasser följs löpande under året och förflyttning mellan riskklasser utreds.

För att ytterligare minska risken är merparten av sparbankens krediter dessutom säkerställda med pantbrev i fastigheter, företagshypotek och andra bankmässiga säkerheter. Utlåning utan säkerhet för krediter beviljas också om återbetalningsförmågan och skuldsättningsgraden uppfyller de krav som banken ställer.

Värdering av fastigheter sker dels i banken av en utbildad tjänsteman och av externa godkända värderare. För större engagemang (kredittagarens egna förbindelser och ansvarsförbindelser) görs en tidsbunden kredituppföljning minst årligen i behörig kreditbeviljande instans. I samband med en kredituppföljning ses även värdering av eventuella pantsatta fastigheter över.

Sparbanken strävar efter en god riskspridning. För att begränsa kredit- och motpartsrisiker i sparbankens värdepappersportfölj tillåts endast placeringar inom vissa beloppsmässiga ramar och endast i värdepapper med hög kreditvärdighet.

Sparbankens rutiner för övervakning av förfallna betalningar och oreglerade fordringar syftar till att minimera kreditförlusterna genom en tidig upptäckt av betalningsproblem hos kredittagarna och en åtföljande snabb handläggning av förekommande kravärenden. Övervakningen sker med stöd av ett särskilt kravsystem som med automatik bevakar och påminner om när kravåtgärd är erforderlig.

Banken har ett särskilt forum som träffas en gång i månaden för att se över restlistor och fånga andra indikationer som tyder på eventuell försämrade återbetalningsförmåga.

Sparbankens kreditriskexponering brutto och netto samt koncentrationer med avseende på motparter samt lånefordringar per kategori av låntagare visas i tabeller nedan.

För mer information om bankens reserveringar för befarade kreditförluster hänvisas till noter 17 och 27.

Per 31 december innehar banken inga finansiella instrument för vilka förlustreserv redovisats till noll på grund av innehav av säkerheter.

Tkr	Steg 1	Steg 2	Steg 3 (ej köpta eller utgivna kreditförsämrade)	Totalt
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker				
Låg risk	2 356			2 356
Totalt redovisat värde	2 356			2 356
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m				
AAA-AA	136 561			136 561
Förlustreservering	-			-
Totalt redovisat värde	136 561			136 561
Utlåning till kreditinstitut				
Normal risk	119 502			119 502
Förlustreservering	-			-
Totalt redovisat värde	119 502			119 502
Utlåning till allmänheten				
Normal risk	1 956 465			1 956 465
Förhöjd risk		99 245		99 245
Hög risk			21 014	21 014
Förlustreservering	-1 097	-2 165	-7 731	-10 993
Totalt redovisat värde	1 955 368	97 080	13 283	2 065 731
Obligationer och andra räntebärande värdepapper				
AAA-AA	66 713			66 713
A	30 193			30 193
BBB-BB	44 807			44 807
Utan rating	34 150			34 150
Förlustreservering	-251			-251
Totalt redovisat värde	176 612			176 612
Totalt bruttoredoisat värde för finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat	2 391 747	99 245	21 014	2 512 006
Totalt förlustreservering	-1 348	-2 165	-7 731	-11 244
Totalt, redovisat värde	2 390 399	97 080	13 283	2 500 762
Finansiella garantier och låneåtaganden				
Normal risk	40 966			40 966
Förhöjd risk		3 340		3 340
Hög risk			4 708	4 708
Förlustreservering	-49	-172	-4 665	-4 886
Totalt finansiella garantier och låneåtaganden	40 917	3 168	43	44 128

**Kreditriskexponering brutto och netto,
2018**

	Total kreditrisk exponering (före nedskrivn)	Förlustreserv	Redovisat värde	Värde av säkerheter avseende	Total kreditrisk- exponering med hänsyn till säkerheter
Kredit¹ mot säkerhet av:					
Kommunal borgen	36		36	36	
Kreditinstitut	3 973		3 973	3 973	
PB i villa- och fritidsfastigheter ²	1 049 182	1 240	1 047 942	1 022 165	25 777
PB i flerfamiljsfastigheter ³	169 840	132	169 708	169 708	
PB i jordbruksfastigheter	233 359	780	232 579	232 579	
PB i andra näringsfastigheter	310 164	259	309 905	302 437	7 468
Företagshypotek	138 861	2 261	136 600	136 600	
Övrigt ⁴	290 811	6 321	284 490	3 598	280 892
<i>(Varav kreditinstitut)</i>	<i>119 502</i>		<i>119 502</i>		<i>119 502</i>
Summa	2 196 226	10 993	2 185 233	1 871 096	314 137
<i>Varav kreditförsämrade på rapportdagen</i>	<i>21 014</i>	<i>7 730</i>	<i>13 284</i>		<i>13 284</i>
Värdepapper					
Andra emittenter					
AAA*	148 609		148 609		148 609
AA+*	54 665		54 665		54 665
A*	10 093	4	10 089		10 089
A-*	20 111	8	20 103		20 103
BBB+*	5 077	4	5 073		5 073
BBB*	5 025		5 025		5 025
BBB-*	24 477	35	24 442		24 442
BB+*	10 099	20	10 079		10 079
BB*	5 230	14	5 216		5 216
Utan rating	29 921	51	29 872		29 872
Summa	313 307	137	313 173		313 173
Utställda lånelöfte	250 745		250 745		250 745
Outnyttjad del av checkkrediter	124 989		124 989		124 989
Utställda finansiella garantier	12 731		12 731		12 731
Summa	388 465		388 465		388 465
Total kreditriskexponering	2 897 998	11 130	2 886 871	1 871 096	1 015 775
<i>Varav kreditförsämrade på rapportdagen</i>	<i>5 040</i>	<i>4 910</i>	<i>130</i>		
* Standard & Poor's rating Noten omfattar inte beviljade ej utnyttjade belopp.					

Kreditriskexponering brutto och netto, 2017

	Kreditrisk exponering (före nedskrivn)	Förlustreserv	Redovisat värde	Värde av säkerheter	Total kreditrisk- exponering med hänsyn till säkerheter
Kredit¹ mot säkerhet av:					
Kommunal borgen	46		46	46	
Kreditinstitut	9 025		9 025	9 025	
PB i villa- och fritidsfastigheter ²	997 010	856	996 154	976 631	19 523
PB i flerfamiljsfastigheter ³	108 302		108 302	108 252	50
PB i jordbruksfastigheter	218 646		218 646	218 506	140
PB i andra näringsfastigheter	269 399	88	269 311	264 243	5 068
Företagshypotek	130 732	2 013	128 719	127 987	732
Övrigt ⁴	286 036	1 811	384 225		284 225
<i>(Varav kreditinstitut)</i>	<i>130 108</i>		<i>130 108</i>		<i>130 108</i>
Summa	2 019 196	4 768	2 014 428	1 704 690	309 738
Värdepapper					
Andra emittenter					
AAA *	138 840		138 840		138 840
AA+*	55 213		55 213		55 213
A*	10 051		10 051		10 051
A-*	20 223		20 223		20 223
BBB+*	20 013		20 013		20 013
BBB-*	41 266		41 266		41 266
BB+*	8 241		8 241		8 241
BB*	15 369		15 369		15 369
Utan rating	23 092		23 092		23 092
Summa	332 308		332 308		332 308
Utställda lånelöften	265 457		265 457		265 457
Outnyttjad del av checkkrediter	133 684		133 684		133 684
Utställda finansiella garantier	17 126		17 126		17 126
Summa	416 267		416 267		416 267
Total kreditriskexponering	2 767 771	4 768	2 763 003	1 704 690	1 058 313

¹ Med kredit avses fordringar och andra placeringar i värdepapper, dock ej aktier, i balansräkningen samt kreditåtaganden utanför balansräkningen, exempelvis garantier. Säkerheterna är upptagna till bedömda marknadsvärden vid utlåningstillfället eller senare uppdatering.

² Inklusivt bostadsrätter

³ Inklusivt bostadsrättsföreningar

⁴ Inklusivt krediter utan säkerhet

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att sparbanken får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med sina finansiella skulder. Likviditetsrisk kan även uttryckas som risken för förlust eller försämrade intjäningsförmåga till följd av att sparbankens betalningsåtaganden inte kan fullgöras i rätt tid. Likviditetsrisker uppstår då tillgångar och skulder har olika löptider.

Sparbankens riskhantering fokuserar här på att skapa likviditetsresurser och på portföljstrukturer. Det innebär att placeringar endast görs i likvida värdepapper, d v s värdepapper som handlas på en fungerande marknad. Likviditeten bevakas löpande och stresstester utförs för olika scenarios.

Sparbankens likviditetsberedskap i form av dagslåneräkning och värdepappersportfölj ska hålla en nivå så att banken klara ett likviditetsutflöde om 30 dagar enligt ett stressat scenario. Detta har uppfyllts under året. För mer information se bankens hemsida: www.haradssparbanken.se

Sparbankens likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på tillgångar och skulder framgår av tabellen nedan. Även den kassaflödesanalys, som finns på sid 11 i årsredovisningen, belyser sparbankens likviditetssituation. Inlåning från allmänheten redovisas som "På anfordran" men har historiskt sett varit en stabil finansieringskälla för sparbanken.

2018 odiskonterade kassaflöden – kontraktuellt återstående löptid

Löptidsinformation

Kontraktuellt återstående löptid (odiskonterat värde) samt förväntad tidpunkt för återvinning

	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Totalt
Tillgångar							
Kassa						2 356	2 356
Belåningsbara statsskuldförbindelser		17 005	30 012	89 544			136 561
Utlåning till kreditinstitut	119 502						119 502
Utlåning till allmänheten	66 696	37 641	102 998	347 601	1 510 795		2 065 731
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		25 013	5 041	141 533	5 025		176 612
Övriga tillgångsposter						113 982	113 982
Summa tillgångar	186 198	79 659	138 051	578 678	1 515 820	116 338	2 614 744
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	3 588						3 588
Inlåning från allmänheten	2 193 300	16 941	16 535				2 226 776
Övriga skuldposter och eget kapital						384 380	384 380
Summa skulder och eget kapital	2 196 888	16 941	16 535	0	0	384 380	2 614 744
Utställda lånelöften						250 745	
Utfärdade finansiella garantier						12 731	
Total skillnad	-2 010 690	62 718	121 516	578 678	1 515 820	-531 518	

2017 odiskonterade kassaflöden – kontraktuell återstående löptid

Löptidsinformation

Kontraktuell återstående löptid (odiskonterat värde) samt förväntad tidpunkt för återvinning

	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån högst 1 år	Längre än 1 år högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Totalt
Tillgångar							
Kassa						2 732	2 732
Belåningsbara statskuldförbindelser			25 062	57 309			82 370
Utlåning till kreditinstitut	130 108						130 108
Utlåning till allmänheten	62 509	36 952	88 640	322 507	1 373 712		1 884 320
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		52 072	30 096	166 827	944		249 939
Övriga tillgångsposter						108 015	108 015
Summa tillgångar	192 617	89 024	143 798	546 642	1 374 656	110 747	2 457 484
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	4 866						4 866
Inlåning från allmänheten	2 037 007	27 398	21 296	160			2 085 861
Övriga skuldposter och eget kapital						366 757	366 757
Summa skulder och eget kapital	2 041 873	27 398	21 296	160	0	366 757	2 457 484
Utställda lånelöften						265 457	
Utfärdade finansiella garantier						17 126	
Total skillnad	-1 849 256	61 626	122 502	546 482	1 374 656	-538 593	

Marknadsrisk

Marknadsrisk är att risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Det finns tre typer av marknadsrisk: valutarisk, ränterisk och andra prISRISKEN. I finansiell verksamhet utgörs de viktigaste marknadsriskerna ränterisker, valutarisker och aktiekursrisker (prisrisk). I sparbankens fall utgör ränterisken och aktiekursrisken de övervägande marknadsriskerna.

Ränterisk definieras som risken för att marknadsvärdet på sparbankens fastförräntande tillgångar sjunker då marknadsräntan stiger. Graden av ränterisk, eller prisrisk, ökar med åtagandets löptid. En annan form av ränterisk är inkomstrisken, d v s risken för att räntenettet försämras i ett förändrat ränteläge genom att räntebindingstiden är olika för tillgångar och skulder.

Valutarisk uppstår till följd av att tillgångar och skulder i samma utländska valuta storleksmässigt inte överensstämmer.

Aktiekursrisk är risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering sjunker till följd av samhällsekonomiska faktorer.

Ränterisk

Ränterisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadsräntor. Ränterisk kan således dels bestå av förändring i verkligt värde, prISRISK, dels förändringar i kassaflöde, kassaflödesrisk. En betydande faktor som påverkar ränterisken är räntebindningstiden. Långa räntebindningstider motverkar kassaflödesrisken men ökar prISRISKEN. Kortare räntebindningstider motverkar prISRISKEN men ökar kassaflödesrisken.

I enlighet med sparbankens riskpolicy kontrolleras de finansiella riskerna i verksamheten med limiter. Beträffande ränterisken innebär detta t ex att räntebindningstiderna på sparbankens räntebärande placeringar måste hålla sig inom vissa tids- och beloppsmässiga ramar. Ett sätt att indikativt mäta ränterisken är den s k gap-analys, som återfinns nedan, som visar räntebindningstiderna för sparbankens tillgångar och skulder i balansräkningen samt poster utanför balansräkningen. Analysen visar att vid en förändring av marknadsräntan med en procentenhet minskar/ökar räntenettet för kommande 12-månadersperiod med 7 985 tkr (6 679 tkr). Övriga variabler antas vara konstanta och beräkning sker före skatt.

Hantering av sparbankens räntexponering är centraliserad, vilket innebär att den centrala finansfunktionen ansvarar för att identifiera och hantera denna exponering.

Enligt bankens likviditets- och finanspolicyn är målsättningen för sparbankens räntebundna exponeringar att den genomsnittliga räntebindningstiden/durationen ska vara kortare än 3,5 år. Per den 31 december 2018 var räntebindningstiden 0,5 år (0,5 år).

**Räntebindingstider för tillgångar och skulder –
Räntexponering 2018**

	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa								2 356	2 356
Belåningsbara statsskuldförbindelser	10 002	71 704		54 855					136 561
Utlåning till kreditinstitut	119 502								119 502
Utlåning till allmänheten	672 391	1 141 726	12 586	29 569	151 175	58 284			2 065 731
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	44 961	99 042	10 298	21 317		994			176 612
Övriga tillgångar								113 982	113 982
Summa tillgångar	846 856	1 312 472	22 884	105 741	151 175	59 278	0	116 338	2 614 744
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	3 588								3 588
Inlåning från allmänheten	2 193 774	12 272	13 388	3 550				3 792	2 226 776
Övriga skulder								14 405	14 405
Eget kapital								369 975	369 975
Summa skulder och eget kapital	2 197 362	12 272	13 388	3 550	0	0	0	388 172	2 614 744
Differens tillgångar och skulder	-1 350 506	1 300 200	9 496	102 191	151 175	59 278		-271 834	
Kumulativ exponering	-1 350 506	-50 306	-40 810	61 381	212 556	271 834			

Räntebindingstider för tillgångar och skulder – Räntexponering 2017

	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa								2 732	2 732
Belåningsbara statsskuldförbindelser	10 041	72 329							82 370
Utlåning till kreditinstitut	130 108								130 108
Utlåning till allmänheten	833 319	820 194	24 536	54 400	114 935	36 936			1 884 320
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	84 006	137 386	6 195	21 409			943		249 939
Övriga tillgångar								108 015	108 015
Summa tillgångar	1 057 474	1 029 909	30 731	75 809	114 935	36 936	943	110 747	2 457 484
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	4 866								4 866
Inlåning från allmänheten	2 039 179	24 074	20 219	2 229	160				2 085 861
Övriga skulder								7 073	7 073
Eget kapital								359 684	359 684
Summa skulder och eget kapital	2 044 045	24 074	20 219	2 229	160			366 757	2 457 484
Differens tillgångar och skulder	-986 571	1 005 835	10 512	73 580	114 775	36 936	943	-256 010	
Kumulativ exponering	-986 571	19 264	29 776	103 356	218 131	255 067	256 010		

Valutarisk

Valutarisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i valutakurser.

Sparbanken är inte utsatt för någon valutarisk utöver den som följer av kassatillgodohavandet i utländska valutor, genom vilket Sparbanken tillhandahåller resevaluta åt kund. Detta tillgodohavande uppgick vid årsskiftet till 81 tkr (247 tkr).

I sparbankens resultaträkning ingår valutakursdifferenser med 399 tkr (433 tkr) i nettoresultat av finansiella transaktioner.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser (oavsett om förändringarna orsakas av faktorer relaterade specifikt till det aktien eller dess emittent, eller faktorer som påverkar alla liknande finansiella instrument som handlas med på marknaden).

Sparbanken innehar aktier och andelar som ett strategiskt innehav av aktier i Swedbank AB. Aktierna i Swedbank AB värderas till marknadsvärde via övrigt totalresultat.

Enligt ovanstående definition skulle en generell förändring med 1 procentenhet av aktiekurserna påverka bankens eget kapital efter skatt med 822 tkr (812 tkr).

Operativa risker

Med operativ risk avses risken för att fel eller brister i administrativa rutiner leder till oväntade ekonomiska eller förtroendemässiga förluster. Dessa kan exempelvis orsakas av bristande intern kontroll, bristfälliga system eller teknisk utrustning. Även risken för oegentligheter, internt eller externt, ingår i den operativa risken.

De operativa riskerna motverkas genom intern kontroll. Upprätthållandet av en god intern kontroll är en ständigt pågående process i sparbanken, som bl a omfattar

- kravet på att det skall finnas ändamålsenliga rutiner och instruktioner,
- klart definierad ansvars- och arbetsfördelning för medarbetarna,
- IT-stöd i form av ekonomi-, kredit och inlåningssystem med inbyggda maskinella avstämningar och kontroller,
- behörighetssystem,
- interna informations- och rapporteringssystem för att bl a tillgodose ledningens krav på information om exempelvis sparbankens riskexponering, samt
- informationssäkerhet och fysisk säkerhet för att skydda sparbankens och kundernas tillgångar.

4. Räntenetto	2018	2017
Ränteintäkter, intäkter beräknade med effektivräntemetoden		
Utlåning till kreditinstitut	13	6
Utlåning till allmänheten	40 858	39 564
Räntebärande värdepapper	1 401	2 726
Summa	42 272	42 296
Varav:		
- finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	40 871	39 570
-finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	1 401	-
- finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	-	2 726
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	731	486
Inlåning från allmänheten	2 106	1 891
Kostnad för insättningsgaranti	1 738	1 482
Summa	4 575	3 859
Varav:		
- räntekostnader från finansiella poster ej värderade till verkligt värde via RR	4 575	3 859
Räntenetto	37 697	38 437
Räntemarginal	1,65	1,57
<i>Totala ränteintäkter i % av medelomslutning (MO) minus totala räntekostnader i % av MO exkl. genomsnittligt eget kapital och obeskattade reserver</i>		
Placeringsmarginal	1,49	1,60
<i>Räntenetto i % av MO</i>		

5. Erhållna utdelningar		
Sparbankernas Försäkrings AB	19	28
Indecap AB	12	26
Swedbank AB, A	5 338	5 288
Summa	5 369	5 342
6. Provisionsintäkter		
Betalningsförmedling	4 687	2 430
Utlåning	12 219	11 184
Inlåning	434	362
Avgifter kredit- och betalkort	576	526
Utställda finansiella garantier	194	229
Värdepapper	8 364	9 086
Övrigt	1 329	1 328
Summa	27 803	25 145
7. Provisionskostnader		
Betalningsförmedling	2 125	2 245
Värdepapper	202	292
Övrigt	280	311
Summa	2 607	2 848
8. Nettoresultat av finansiella transaktioner		
Räntebärande värdepapper	2018	2017
	-41	-852
Valutakursförändringar	399	433
Förändring i förlustreserv för förväntade kreditförluster, värdepapper, värderade till verkligt värde vi övrigs totalresultat	-84	
Summa	274	-419
Nettovinst/förlust uppdelat per värderingskategori		
	2018	2017
Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde optionen)	-125	-852
Valutakursförändringar	399	433
Summa	274	-419
9. Övriga rörelseintäkter		
Intäkter från rörelsefastigheter	204	237
Övriga	615	235
Summa	819	472

10. Allmänna administrationskostnader

Personalkostnader		
- löner och arvoden	13 847	12 312
- sociala avgifter	5 072	4 593
- kostnad för pensionspremier	2 524	2 437
- avsättning till vinstandelsstiftelse, inkl. löneskatt	634	720
- övriga personalkostnader	1 178	1 106
<i>Summa personalkostnader</i>	<i>23 255</i>	<i>21 168</i>
Övriga administrationskostnader		
- porto och telefon	644	645
- IT-kostnader	7 262	7 620
- konsulttjänster	1 799	1 613
- revision	682	708
- hyror och andra lokalkostnader	570	513
- fastighetskostnader	3 202	918
- övriga administrationskostnader	1 417	1 029
<i>Summa övriga allmänna administrationskostnader</i>	<i>15 576</i>	<i>13 046</i>
<i>Summa allmänna administrationskostnader</i>	<i>38 831</i>	<i>34 214</i>

	2018		2017	
	Sparbankens ledning	Övriga anställda	Sparbankens ledning	Övriga anställda
Löner och sociala kostnader				
Löner	5 549	8 298	5 119	7 193
Sociala kostnader	2 029	3 043	1 910	2 683
Summa	7 578	11 341	7 029	9 876

Av sparbankens pensionskostnader avser 1 857 tkr (1 639 tkr) sparbankens ledning (5 pers (5 pers))

Berednings- och beslutsprocess

Ersättning till VD och stf VD beslutas av ordförande på styrelsens uppdrag. Ersättning till andra ledande befattningshavare beslutas av VD.

Lön och arvoden

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår fast arvode och sammanträdesarvode enligt sparbanksstämmans beslut. Arbetstagarrepresentanten erhåller ej styrelsearvode. Ersättning till VD och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, rörlig ersättning (ej VD och stf VD), övriga förmåner samt pension. Med andra ledande befattningshavare avses de fyra personer som tillsammans med VD utgör bankledningen.

Löner och ersättningar till ledande befattningshavare 2018

	Grundlön/ arvode	Samman- trädesarvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Vinstandels- stiftelse	Summa
Ulrica Carlstedt, ordförande	137	175				312
Kent Lindster, vice ordf	77	99	6			182
Anette Gustavsson	68	49				117
Olof Lidén	68	142				210
Lena Johansson	68	67				135
Olof Boson	68	60				128
Per Bengtsson	68	62				130
Anders Boman	68	60				128
Stefan Ohlson, VD	1 412		73	818		2 303
Ledande befattningshavare (4 st)	2 801		97	1 039	96	4 033
Summa	4 835	714	176	1 857	96	7 678

Löner och ersättningar till ledande befattningshavare 2017

	Grundlön/ arvode	Samman- trädesarvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Vinstandels- stiftelse	Summa
Sven-Åke Lindquist, ordförande t. om. 2017-04-27	51	56				107
Ulrica Carlstedt, ordförande fr. om. 2017- 04-28, vice ordförande t. om. 2017-04-27	103	152				255
Kent Lindster, vice ordf fr. om. 2017-04-28	67	78				145
Anette Gustavsson	58	46				104
Olof Lidén	58	71				129
Lena Johansson	58	50				108
Olof Boson	58	44				102
Per Bengtsson	58	57				115
Anders Boman	29	28				57
Stefan Ohlson, VD	1 351		72	745		2 168
Ledande befattningshavare (4 st)	2 646		64	894	105	3 709
Summa	4 537	582	136	1 639	105	6 999

Rörlig ersättning

Avsättning till vinstandelsstiftelse sker på samma villkor till alla fast anställda i bankrörelsen undantaget VD och stf VD. Denna rörliga ersättning är pensionsgrundande. Övriga förmåner avser ränte- och bilförmån.

Pensioner

VD samt 4 personer i ledningen har rätt att avgå med pension vid 62 års ålder med pensionsbelopp i linje med Finansförbundets pensionsavtal. Pensionerna är förmånsbestämda till 72 % av löner och förmåner vid uppnådd pensionsålder.
Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat.

Avgångsvederlag

Vid uppsägning från bankens sida har VD rätt till lön under uppsägningstiden, som är 12 månader.
Vid egen uppsägning har VD 6 månaders uppsägningstid.

Lån till ledande befattningshavare	2018	2017
VD och stf VD	3 012	710
Styrelseledamöter	1 084	1 141

Samtliga lån avser lån med fullgod pantsäkerhet.
Lånevillkoren överensstämmer med de som normalt tillämpas vid kreditgivning till allmänheten eller till övrig personal.

Offentliggörande av uppgifter om ersättning

Upplysningar om hur banken uppfyller kraven på ersättningspolicy och ersättningssystem enligt FFFS 2011:1 lämnas på bankens hemsida, www.haradssparbanken.se

Medelantal anställda under året (1 730 tim)	2018	2017
Sparbanken	24,2	21,7
Därav kvinnor	14,6	11,7
Därav män	9,6	10,0

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

Styrelsen (ordinarie ledamöter)	9,0	9,0
antal kvinnor	3,0	3,0
antal män	6,0	6,0
Övriga ledande befattningshavare, inkl VD	5,0	5,0
antal kvinnor	1,0	1,0
antal män	4,0	4,0

Arvode och kostnadsersättning till revisorer

KPMG AB		
- revisionsuppdrag	321	298
Deloitte AB		
- Internrevisionsuppdrag	360	411

Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

11. Övriga rörelsekostnader

	2018	2017
Avgifter till centrala organisationer	2 457	1 901
Försäkringskostnader	360	400
Säkerhetskostnader	400	489
Marknadsföringskostnader	1 553	1 289
Summa	4 770	4 079

12. Kreditförluster, netto

	2018
<i>Lån till upplupet anskaffningsvärde, låneåtagande samt finansiella garantier</i>	
Förändring kreditförlustreserv steg 1	-383
Förändring kreditförlustreserv steg 2	-816
<i>Kreditförluster netto ej kreditförsämrade utlåning, låneåtaganden samt finansiella garantier</i>	-1 199
Förändring kreditförlustreserv steg 3	-2 767
Periodens bortskrivning avseende konstaterade kreditförluster	-1 525
Återvinningar på tidigare konstaterade kreditförluster	1 092
Specifika reserveringar	-7 311
<i>Kreditförluster netto, kreditförsämrade utlåning, låneåtaganden samt finansiella garantier</i>	
Summa kreditförluster netto	-11 710

Förlustreserv för förväntade kreditförluster för tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat uppgick till 251 tkr. Reserven är bokförd som en del i övrigt totalresultat.

	2017
Årets bortskrivning för konstaterade kreditförluster	-692
Återförda tidigare gjorda reserveringar för sannolika kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade	434
Årets nedskrivning för kreditförluster	-814
Inbetalt på tidigare konstaterade förluster	961
Återförda ej längre erforderliga reserveringar för sannolika kreditförluster	45
Årets nettokostnad för individuellt värderade fordringar	-66

13. Skatter

Redovisat i resultaträkningen

	2018	2017
Periodens skattekostnad	1 926	4 907
Totalt redovisad skattekostnad	1 926	4 907

Avstämning av effektiv skatt

	2018 %	2018	2017 %	2017
Resultat före skatt (exkl. bokslutsdispositioner)		13 436		27 183
Skatt enl gällande skattesats	22,0 %	2 956	22,0 %	5 980
Ej avdragsgilla kostnader	4,9 %	656	1,0 %	273
Ej skattepliktiga intäkter	39,7 %	-5 337	19,7 %	-5 354
Redovisad effektiv skatt	14,3 %	1 926	18,1 %	4 907

14. Belåningsbara statsskuldförbindelser

	2018	2018	2017	2017
Belåningsbara statsskuldförbindelser	Verkligt Värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde
Svenska staten	54 855	54 855	-	-
Svenska kommuner	81 706	81 706	82 370	82 370
Summa	136 561	136 561	82 370	82 370

Samtliga tillgångar i balansposten ingår i steg 1 vid beräkningen av förväntade kreditförluster, vilket innebär att någon betydande ökning av kreditrisk inte skett och att förlustreserv beräknas utifrån de förväntade förlusterna för de kommande 12 månaderna. Ackumulerad förlustreserv för förväntade kreditförluster redovisade i resultaträkningen och som minskar det redovisade värdet för balansposten uppgår till: 0 tkr

	2018	2017
Positiv skillnad till följd av att bokförda värden överstiger nominella värden	706	370
Negativ skillnad till följd av att bokförda värden understiger nominella värden	-145	-
Summa	561	370

15. Utlåning till kreditinstitut

Swedbank AB		
- svensk valuta	115 746	122 539
- utländsk valuta	3 756	7 569
Summa	119 502	130 108

16. Utlåning till allmänheten

Utestående fordringar, redovisat värde

Utlåning	2 065 731	1 884 320
Summa	2 065 731	1 884 320

Tkr	Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade	Totalt
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Redovisat bruttovärde:				
Redovisat bruttovärde per 1 januari 2018	1 774 817	107 275	7 143	1 889 235
Redovisat bruttovärde per 31 december 2018	1 956 465	99 245	21 014	2 076 724
Förlustreserver				
Förlustreserver per 1 januari 2018	708	1 482	2 196	4 386
Nya finansiella tillgångar	548	377	1 623	2 548
Bortbokade finansiella tillgångar	-137	-150	-590	-877
Förändrade riskvariabler (EAD, PD, LGD)	310	199	-454	55
Förändringar i makroekonomiska scenarier	117	140	3	260
Förändringar pga. expertutlåtanden (manuella modifieringar och individuella bedömningar)			2 668	2 668
Överföringar mellan stegen under perioden				
från steg 1 till steg 2	-331	1 089		758
från steg 1 till steg 3	-170		1 568	1 398
från steg 2 to steg 1	52	-283		-231
från steg 2 to steg 3		-686	724	38
från steg 3 to steg 2			-4	-4
från steg 3 to steg 1			-3	-3
Valutakursförändringar				
Modifierade finansiella tillgångar som inte resulterat i avbokning från balansräkningen				
Övrigt		-3		-3
Förlustreserver per 31 december 2018	1 097	2 165	7 731	10 993
Redovisat värde, netto	1 955 368	97 080	13 283	2 065 731
Öppningsbalans per 1 januari 2017				
Utgående balans per 31 december 2018	1 955 368	97 080	13 283	2 065 731

<i>Tkr</i>	31 december 2018		Redovisat nettovärde
	Redovisat bruttovärde	Förlustreserv	
Utlåning till allmänheten			
Privatkunder			
Bolån	1 029 847	-1 455	1 028 392
Övrigt	500 410	-2 059	498 351
Företagskunder			
Jordbruk, fiske, skog	17 075	-1 524	15 551
Tillverkning	20 975	-2 753	18 222
Offentlig sektor			
Bygg	36 486	-1 541	34 945
Detaljhandel	62 760	-434	62 326
Transport	79 557	-643	78 914
Sjönäring			
Hotell och restaurang	2 019	-7	2 012
Informationsteknologi	118		118
Bank och försäkring	167		167
Fastighetsförvaltning	267 505	-259	267 246
Tjänstesektor	15 316	-15	15 301
Övrig utlåning till företag	44 489	-303	44 186
Summa utlåning till allmänheten	2 076 724	10 993	2 065 731

Redovisat bruttovärde och förlustreserv per steg –jämförelse med öppningsbalans

<i>Tkr</i>	31 december 2018	1 januari 2018
Tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde Utlåning till allmänheten, privatkunder		
<i>Steg 1</i>		
Redovisat bruttovärde	1 468 262	1 313 523
Förlustreserver	-564	-410
Redovisat värde	1 467 698	1 313 113
<i>Steg 2</i>		
Redovisat bruttovärde	49 541	64 767
Förlustreserver	-902	-441
Redovisat värde	48 639	64 326
<i>Steg 3</i>		
Redovisat bruttovärde	12 454	6 790
Förlustreserver	-2 048	-2 138
Redovisat värde	10 406	4 652
Totalt redovisat värde, utlåning privatkunder	1 526 743	1 382 091

**Utlåning till allmänheten,
företagskunder**

	31 december 2018	1 januari 2018
Steg 1		
Redovisat bruttovärde	488 203	461 294
Förlustreserver	-533	-408
Redovisat värde	487 670	460 886
Steg 2		
Redovisat bruttovärde	49 704	42 458
Förlustreserver	-1 263	-1 041
Redovisat värde	48 441	41 417
Steg 3		
Redovisat bruttovärde	8 560	353
Förlustreserver	-5 683	-58
Redovisat värde	2 877	295
Totalt redovisat värde, utlåning företagskunder	538 988	502 598

Totalt

Redovisat bruttovärde steg 1	1 956 465	1 774 817
Redovisat bruttovärde steg 2	99 245	107 275
Redovisat bruttovärde steg 3	21 014	7 143
Totalt redovisat värde brutto	2 076 724	1 889 235
Förlustreserver steg 1	-1 097	-708
Förlustreserver steg 2	-2 165	-1 482
Förlustreserver steg 3	-7 731	-2 196
Totalt förlustreserver	-10 993	-4 386
Totalt redovisat värde, utlåning till allmänheten	2 065 731	1 884 849

Andel steg 3 lån, brutto, %	1,1	0,4
Andel steg 3 lån, netto, %	0,6	0,0
Förlustreserver kvot steg 1 lån	0,1	0,0
Förlustreserver kvot steg 2 lån	0,1	0,8

För mer information om bankens hantering av kreditrisker hänvisas till stycket "Kreditrisk" på sid 31.

<i>Tkr</i>	2018-12-31	2017-12-31
Nedskrivningar - ej kreditförsämrade		
Individuella reserveringar		2 768
Gruppvisa reserveringar		2 000
12 månaders förlustreserv (steg 1)	1 097	
Förlustreserv återstående löptid (steg 2)	2 165	
Nedskrivningar - kreditförsämrade exponeringar (steg 3)	7 731	
Summa nedskrivningar	10 993	4 768

17. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	2018		2017	
	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde
<i>Emitterade av andra låntagare</i>				
- svenska bostadsinstitut	76 803	76 803	141 747	141 747
- icke finansiella företag	99 809	99 809	108 192	108 192
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper	176 612	176 612	249 939	249 939

Positiv skillnad till följd av att bokförda värden överstiger nominella värden

	2 680	2 995
--	-------	-------

Negativ skillnad till följd av att bokförda värden underskrider nominella värden

	-568	-56
--	------	-----

18. Aktier och andelar

	2018	2017
Aktier och andelar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		
- kreditinstitut	82 177	81 250
- övriga	709	715
Summa aktier och andelar	82 886	81 965

<i>varav</i>	2018	2017
Noterade värdepapper på börs	82 177	81 250
Övriga	709	715
Summa	82 886	81 965

Företag, 2018

	Antal	verkligt värde	Redovisat värde
<i>Aktier</i>			
- Swedbank AB	415 562	82 177	82 177
- Sparbankernas Kort AB	66	-	66
- Sparbankernas Försäkrings AB	451	-	419
- Indecap AB	1	-	224
<i>Summa</i>			82 886

Investeringar i egetkapitalinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat, innehav på balansdagen

Per 2018-12-31

	Verkligt värde	Utdelning under perioden
Swedbank AB	82 177	5 338
Indecap AB	-	12
Sparbankernas Försäkring AB	-	19

Företag, 2017

	Antal	Börs värde	Redovisat värde
<i>Aktier</i>			
- Swedbank AB	410 562	81 250	81 250
- Sparbankernas Kort AB	66	-	66
- Sparbankernas Försäkrings AB	452	-	425
- Indecap AB	1	-	224

Investeringar i egetkapitalinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat, innehav på balansdagen

19. Materiella tillgångar

	Inventarier	Byggnader och mark	Totalt
Anskaffningsvärde			
Ingående balans 1 januari 2017	7 992	16 278	24 270
Förvärv	368	-	368
Avyttring	-410	-	-410
<i>Utgående balans 31 december 2017</i>	<i>7 950</i>	<i>16 278</i>	<i>24 228</i>
Anskaffningsvärde			
Ingående balans 1 januari 2018	7 950	16 278	24 228
Förvärv	609	1 272	1 881
Avyttring	-	-	-
<i>Utgående balans 31 december 2018</i>	<i>8 559</i>	<i>17 550</i>	<i>26 109</i>
Avskrivningar			
Ingående balans 1 januari 2017	6 774	7 592	14 366
Avyttring	-234	-	-234
Årets avskrivningar	300	287	587
<i>Utgående balans 31 december 2017</i>	<i>6 840</i>	<i>7 879</i>	<i>14 719</i>
Avskrivningar			
Ingående balans 1 januari 2018	6 840	7 879	14 719
Avyttring	-	-	-
Årets avskrivningar	320	288	608
<i>Utgående balans 31 december 2018</i>	<i>7 160</i>	<i>8 167</i>	<i>15 327</i>
Redovisade värden			
Per 1 januari 2017	1 218	8 686	9 904
Per 31 december 2017	1 109	8 399	9 508
Per 1 januari 2018	1 109	8 399	9 508
Per 31 december 2018	1 398	9 384	10 782

20. Övriga tillgångar	2018	2017
Förfallna räntefordringar	127	12
Övrigt	5 176	4 825
Summa	5 303	4 837
21. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Upplupna ränteintäkter	1 810	1 444
Förutbetalda kostnader	597	501
Swedbank Robur Fonder	1 426	1 476
Swedbank Hypotek	5 730	5 692
Övriga upplupna intäkter	708	789
Summa	10 271	9 902
22. Skulder till kreditinstitut		
Swedbank, svensk valuta	30	19
Swedbank, utländsk valuta	3 558	4 642
Clearingskulder	-	205
Summa	3 588	4 866
23. Inlåning från allmänheten		
Allmänheten		
- svensk valuta	2 223 159	2 078 416
- utländsk valuta	3 617	7 445
Summa	2 226 776	2 085 861
Inlåningen per kategori av kunder		
Offentlig sektor	28 726	53 168
Företagssektor	385 470	316 676
Hushållssektor	1 746 865	1 658 170
<i>varav enskilda företagare</i>	332 826	332 745
Övrigt	65 715	57 847
Summa	2 226 776	2 085 861
24. Övriga skulder		
Leverantörsskulder	1 036	993
Anställdas källskattemedel	525	477
Preliminärskatt på räntor	741	661
Övrigt	2 808	1 903
Summa	5 110	4 034

25. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2018	2017
Upplupna räntekostnader	117	197
Övriga upplupna kostnader	4 010	2 562
Förutbetalda intäkter	282	280
Summa	4 409	3 039

26. Avsättningar

Förlustreserv för kreditförluster, garantiåtagande	245	-
Förlustreserv för kreditförluster, övriga åtagande	4 641	-
Totalt	4 886	-

Garantier

Avsättning för garantier hänför sig huvudsakligen till utfärdade garantier och leasingkontrakt under räkenskapsåren 2017 och 2018. Avsättningen bygger på beräkningar gjorda av historiska data för garantier och leasingkontrakt knutna till liknande produkter och tjänster.

Finansiella garantier och låneåtagande – förändringar i förlustreserven

Tkr	Ej kreditförsämrade		Kreditförsämrade	Totalt
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Förlustreserver				
Förlustreserver per 1 januari 2018	54	39	16	109
Nya finansiella garantier och låneåtaganden	10	24	9	43
Bortbokade finansiella garantier och låneåtaganden	-11	-12		-23
Förändrade riskvariabler (EAD, PD, LGD)	14	9	-1	22
Förändringar i makroekonomiska scenarier	7			7
Förändringar pga. expertutlåtanden (manuella modifieringar och individuella bedömningar)			4 641	4 641
Överföringar mellan stegen under perioden				
från steg 1 till steg 2	-26	120		94
från steg 1 till steg 3				
från steg 2 till steg 1	2	-9		-7
från steg 2 till steg 3				
från steg 3 till steg 2				
från steg 3 till steg 1				
Valutakursförändringar				
Övrigt				
Förlustreserver per 31 december 2018	50	171	4 665	4 886

För mer information om bankens hantering av kreditrisker hänvisas till stycket "Kreditrisk" på sid 31.

27. Eget kapital

För specifikation av förändringar i eget kapital se rapport över förändring i eget kapital.

Reserver för ackumulerat övrigt totalresultat

<i>Tkr</i>	Fond för verkligt värde Verkligtvärdereserv
Ingående redovisat värde 2018-01-01	59 878
Justering för ändrade redovisningsprinciper	
Justerat ingående redovisat värde 2018-01-01	59 878
Årets förändringar i verkligt värde på finansiella tillgångar värderade via övrigt totalresultat	-1 758
Skatt hänförlig till komponenter i övrigt totalresultat	446
Utgående redovisat värde 2018-12-31	58 566
Årets omräkningsdifferenser	
Eget kapitalinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat – nettoförändring i verkligt värde	-5
Förändring i verkligt värde på skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	-1 753
Skatt hänförlig till komponenter i övrigt totalresultat	446
Utgående redovisat värde 2018-12-31	-1 312

Reservfond

Syftet med reservfonden har varit att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust.

Fond för verkligt värde

Fond för verkligt värde inkluderar den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på innehav i finansiella skuldinstrument som redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat samt förlustreserv för förväntade kreditförluster för dessa tillgångar. Vidare redovisas ackumulerade nettoförändring i verkligt värde på sådana egetkapitalinstrument som sparbanken vid den initiala redovisningen oåterkalleligt definierats som värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat.

28. Eventualförpliktelser

<i>Tkr (nom belopp)</i>	2018	2017
<i>Ansvarsförbindelser</i>		
Garantier		
- Garantiförbindelser – krediter	200	200
- Garantiförbindelser - övriga	12 531	16 926
Summa	12 731	17 126
<i>Tkr (nom belopp)</i>		
Övriga åtaganden		
- Kreditlöften	250 745	265 467
- Outnyttjad del av beviljade räkningskrediter	124 989	133 689
Summa	375 734	399 156

29. Närstående

Närståenderelationer

A. Sparbanken har närståenderelation med en person eller en persons nära familjemedlemmar är närstående till det rapporterade företaget om personen i fråga

- i. utövar ett bestämmande eller gemensamt bestämmande inflytande över det rapporterade företaget,
- ii. har ett betydande inflytande över det rapporterade företaget, eller
- iii. är en nyckelperson i ledande ställning i det rapporterade företaget

B. Ett företag är närstående till ett rapporterat företag om någon av nedanstående villkor är tillämpliga

- i. företaget står under bestämmande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande av en person som avses i A

Sammanställning över närståenderelationer

Till sparbanken närstående personer och företag

	2018	2017
Fordran på närstående per 31 december	7 350	5 105
Skuld till närstående per 31 december	23 514	23 599
Betald ränta	57	124
Erhållen ränta	98	64
Inköp av tjänster	-	-

Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning

Avtal och transaktioner med närstående är prissatta på marknadsmässiga villkor.

Vad gäller lön och andra ersättningar samt pensioner till nyckelpersoner i ledande ställning, se not 10.

30. Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar

31 december 2018 <i>Tkr</i>	Redovisat värde				Verkligt värde
	Verkligt värde	Upplupet anskaff- ningsvärde	Verkligt värde via övrigt totalresultat		Totalt
			Skuld instrument	Eget kapitalinstrument	
Kassa		2 356			2 356
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m			136 561		136 561
Utlåning till kreditinstitut		119 502			119 502
Utlåning till allmänheten		2 065 731			2 065 731
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			176 612		176 612
Aktier och andelar				82 886	82 866
Övriga tillgångar mm		20 825			20 825
Upplupna intäkter		10 271			10 271
		2 218 685	313 173	82 886	2 614 744

31 december 2018 <i>Tkr</i>	Redovisat värde		Verkligt värde	
	Verkligt värde	Upplupet anskaff- ningsvärde		Totalt
Skulder till kreditinstitut		3 588		3 588
Inlåning från allmänheten		2 226 776		2 226 776
Övriga skulder		5 110		5 110
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		4 409		4 409
Avsättningar		4 886		4 886
		2 244 769		2 244 769

Finansiella tillgångar och skulder 2017

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Låne- och kundfordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Övriga Skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kassa		2 732			2 732	2 732
Belåningsbara statsskuldförbindelser	82 370				82 370	82 370
Utlåning till kreditinstitut		130 108			130 108	130 108
Utlåning till allmänheten		1 884 320			1 884 320	1 884 320
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	249 939				249 939	249 939
Aktier och andelar			81 965		81 965	81 965
Övriga tillgångar	359	1 088			1 447	1 447
Summa	332 668	2 018 248	81 965	0	2 432 881	2 432 881
Skulder till kreditinstitut				4 866	4 866	4 866
Inlåning från allmänheten				2 085 861	2 085 861	2 085 861
Upplupna kostnader				197	197	197
Summa	0	0	0	2 090 924	2 090 924	2 090 924

Vissa upplysningar om finansiella instrument som värderats till verkligt värde.

Verkliga värden för finansiella tillgångar och skulder som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade priser. För övriga finansiella instrument använder sig bolaget av andra värderingstekniker. Banken använder observerbara data i så stor utsträckning som möjligt. Finansiella instrument där handeln inte är frekvent och det verkliga värdet därför mindre objektivt, krävs i varierande utsträckning att banken gör bedömningar beroende på likviditet, koncentrationer, osäkerheter beträffande marknadsfaktorer, prisantaganden och andra risker som påverkar ett specifikt instrument.

Väsentliga värderingsfrågor rapporteras till Risk- och revisionsutskottet.

Verkliga värden kategoriseras i olika nivåer i en verkligt värde-hierarki baserat på indata som används i värderingstekniken enligt följande:

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Denna kategori inkluderar instrument som värderas baserat på noterade priser på aktiva marknader för liknande instrument, noterade priser för identiska eller liknande instrument som handlas på marknader som inte är aktiva, eller andra värderingstekniker där all väsentlig indata är direkt och indirekt observerbar på marknaden.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden. Denna kategori inkluderar alla instrument där värderingstekniken innefattar indata som inte baseras på observerbar data och där den har en väsentlig påverkan på värderingen.

Ytterligare information om antaganden som gjorts vid värdering till verkligt värde liksom kvantitativa upplysningar om värderingar till verkligt värde och känsligheter framgår nedan. I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen.

2018	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Belåningsbara statsskuldförbindelser	136 561			136 561
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	176 612			176 612
Aktier och andelar	82 177		709	82 886
Summa	395 350	0	709	396 059

2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Belåningsbara statsskuldförbindelser	82 370			82 370
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	249 939			249 939
Aktier och andelar	81 250		715	81 965
Summa	413 559	0	715	414 274

Överföringar mellan nivå 1 och nivå 2

Det förekom inga överföringar mellan nivå 1 och nivå 2 under 2018 eller 2017.

Värdering till verkligt värde

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrument som redovisas i not 31 Finansiella tillgångar och skulder 2018.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterade säljkurs. Instrument som är noterade på en aktiv marknad återfinns i balansposterna Aktier och andelar samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Verkligt värde för finansiella instrument som inte är derivatinstrument beräknas baserat på framtida kassaflöden av kapitalbelopp och ränta diskonterade till aktuella marknadsräntor på balansdagen. I de fall diskonterade kassaflöden har använts, beräknas framtida kassaflöden på den av företagsledningen bästa bedömningen. Den diskonteringsränta som använts är marknadsbaserad ränta på liknande instrument på balansdagen. Då andra värderingsmodeller har använts är indata baserade på marknadsrelaterade data på balansdagen.

Innehavet i Indecap AB, Sparbanken Kort AB och Sparbankernas Försäkrings AB redovisas till anskaffningsvärde då ett tillförlitligt verkligt värde ej kan fastställas.

31. Förhållanden som inte redovisas i resultat-, balansräkningen eller noterna men som är viktiga för bedömningen av Häradssparbankens resultat och ställning

Häradssparbanken har ett avtal och ett omfattande samarbete med Swedbank AB och dess dotterbolag Swedbank Hypotek AB, Swedbank Robur AB och Swedbank Finans AB. Avtalet med Swedbank AB bygger på samverkan i partnerskap och innebär i huvudsak gemensamt produktutbud, ett gemensamt uppträdande på marknaden under gemensamt använd symbol och profil. Kostnader och resurser, såsom t ex IT-tjänster och IT-utveckling, delas med självkostnad som grundprincip och ersättning som innebär bra affärer för båda parter. Avtalet innehåller även gemensam rikstäckande service för alla våra kunder. Detta samarbete regleras i ett samarbetsavtal som för närvarande gäller till och med 2024-06-30.

Häradssparbanken har per 2018-12-31 förmedlat hypotekslåning till Swedbank Hypotek till en total volym på 1 754 mkr (1 512 mkr). För detta har Sparbanken erhållit en provisionsersättning för 2018 på 11 706 tkr (10 725 tkr), som redovisas under utlåningsprovisioner. Om konstaterade kreditförluster uppstår i förmedlad kreditstock avräknas dessa från utbetalade provisioner upp till ett maximalt belopp om innevarande års provisioner.

Till Robur Fond och Swedbank Försäkring har Häradssparbanken per 2018-12-31 förmedlat fondsparande till ett marknadsvärde på 771 mkr (825 mkr) och försäkringssparande på 379 mkr (379 mkr). För detta har Sparbanken erhållit 5 904 tkr (5 508 tkr) respektive 1 677 tkr (1 756 tkr) i provision. Fondprovisionen redovisas under värdepappersprovisioner och försäkringsprovisionen som övriga provisionsintäkter. Provisionen för både fond och försäkring beräknas utifrån utestående marknadsvärde dag för dag.

32. Händelser efter balansdagen

Inga speciella händelser har inträffat efter balansdagen som påverkar bankens ställning eller resultat.

Bankens VD, Stefan Ohlson, kommer att lämna banken i mars för nya uppdrag i en annan bank. Stefan Ohlson lämnar banken innan årsredovisningen undertecknats och publicerats. Hans efterträdare, Christel Ödell, kommer att vara på plats i början av maj. Fram till dess att Christel är på plats så har Johan Forneheim rollen som stf VD.

I början av 2019 sjönk kursen för Swedbanks aktie p g a turbulens i media. Nedgången påverkar fond för verkligt värde och inte resultaträkningen.

I mars förvärvade banken ytterligare 5 000 st aktier i Swedbank AB för ca 858 tkr. Förvärvet har liten påverkan på bankens kapitalbas.

33. Viktiga uppskattningar och bedömningar

Sparbanksledningen har med Risk- och revisionsutskottet diskuterat utvecklingen, valet och upplysningarna avseende sparbankens viktiga redovisningsprinciper och uppskattningar, samt tillämpningen av dessa principer och uppskattningar.

Viktiga bedömningar vid tillämpning av sparbankens redovisningsprinciper

Viktiga bedömningar vid tillämpning av sparbankens redovisningsprinciper beskrivs nedan.

Förväntade kreditförluster

Sparbanken har utvecklat en metod för beräkning och skattning av förväntade kreditförluster. Denna typ av skattning kan göras med en rad olika modeller. Sparbanken har utformat sin metod utifrån den bäst tillgängliga informationen. I modellutvecklingen har ett antal olika val gjorts av matematiska och statistiska metoder för skattningarna. Valet av dessa metoder och modeller är kritiska för vilket utfall som erhålls, och ett annat val av metod och modell skulle kunna ha fått ett annorlunda utfall när det gäller de förlustreserver och förändringar i förlustreserver som redovisas i denna årsredovisning.

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

- Sparbankens redovisningsprinciper definierar närmare hur tillgångar och skulder ska klassificeras i olika kategorier: Finansiella tillgångar och skulder som sparbanken initialt valt att värdera till verkligt värde via resultaträkningen förutsätter att kriterierna under redovisningsprinciper uppfyllts.

- Klassificering av finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde utgörs av skuldinstrument som förvaltas med målet att realisera instrumentens kassaflöden genom att erhålla avtalsenliga kassaflöden som endast utgörs av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet i enlighet med vad som anges under redovisningsprinciper.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Nedskrivningar för kreditförluster

Sparbankens metoder och modeller för beräkning och redovisning av förväntade kreditförluster kännetecknas av en hög nivå av antaganden om framtiden. Dessa antaganden avser bland annat skattningar av hur historiska erfarenheter kommer att utveckla sig i framtiden utifrån antaganden om olika makros scenariers utveckling.

Beaktande av framåtblickande makroekonomiska scenarier

Framåtblickande information ingår både i bedömningen av betydande ökning av kreditrisken samt i beräkningen av förväntade kreditförluster. Från analyser av historisk data har sparbankens riskkontroll identifierat och beaktat makroekonomiska faktorer som påverkar kreditrisk och kreditförluster för olika portföljer. Dessa faktorer baseras på geografi, låntagare och produkttyp. De mest korrelerade faktorerna är BNP-tillväxt, bostads- och fastighetspriser, arbetslöshet, oljepriser och räntor. Sparbanken övervakar via samarbetspartnern Swedbank löpande den makroekonomiska utvecklingen. Detta inkluderar att definiera framåtblickande makroekonomiska scenarier för olika portföljsegment och översätter dem till makroekonomiska prognoser. Dessa prognoser tar hänsyn till intern och extern information och överensstämmer med framåtblickande information som används för andra ändamål såsom ekonomisk planering och prognosarbete. Utgångsscenarioet baseras på antaganden som motsvarar bankens planeringsscenario och utifrån detta skapas alternativa scenarier som tar både en mer positiv och en mer negativ framtidsutsikt i beaktande.

I allmänhet innebär en försämring av en ekonomisk framtidsutsikt, baserad på prognostiserade makroekonomiska faktorer för varje scenario, eller en ökning av sannolikheten för att värsta tänkbara scenario skulle inträffa, en ökning av både antalet lån som övergår från Steg 1 till Steg 2 och de beräknade kreditreserveringarna. Däremot kommer en förbättring av framtidsutsiktterna, baserad på prognosticerade makroekonomiska faktorer, eller en ökning i sannolikhet för bästa tänkbara scenario skulle inträffa, ha motsatt effekt. Det är inte möjligt att på ett rimligt sätt isolera effekterna av förändringar i de olika makroekonomiska faktorerna för ett visst scenario på grund av sambandet mellan faktorerna samt inbördes samband mellan nivån av pessimism, som är inneboende i ett visst scenario, och dess sannolikhet att uppstå.

Värdering av 12 månaders och återstående löptids förväntade kreditförluster

Den viktigaste indatat som används för att värdera förväntade kreditförluster är:

- sannolikhet för fallissemang (PD);
- förlust vid fallissemang (LGD);
- exponeringar vid fallissemang (EAD); och
- förväntad löptid

Dessa beräkningar härleds från utvecklade statistiska modeller som tillhandahållits av samarbetspartnern Swedbank. Modellerna tar både historiska data och sannolikhetsviktade framåtblickande scenarier i beaktning.

Sannolikhet för fallissemang (PD)

PD för 12 månader och PD för återstående löptid motsvarar sannolikheten för fallissemang som förväntas inträffa under de kommande 12 månaderna respektive den finansiella tillgångens hela återstående löptid. De baseras på de förhållanden som existerar på balansdagen samt framtida ekonomiska förhållanden som påverkar kreditrisk. PD-modellerna är baserade på homogena delsegment av den totala kreditportföljen, till exempel produktgrupp. De används för att härleda 12 månaders PD och PD för återstående löptid.

Förlust vid fallissemang (LGD)

LGD motsvarar de beräknade kreditförluster som väntas vid fallissemang med hänsyn tagen till förväntat värde av framtida återvinningar, realisering av säkerheter, när i tiden återvinningarna förväntas ske och pengars tidsvärde.

Vid beräkning av LGD är säkerhetstyp, typ av låntagare och avtalsinformation ett minimikrav. LGD-beräkningarna baseras på historisk information av förlustdata i homogena delsegment av den totala kreditportföljen, till exempel land, säkerhetstyp och produkt. Framåtblickande makroekonomiska faktorer återspeglas i LGD-beräkningarna genom dess inverkan på belåningsgraden. En försämring av en ekonomisk framtidsutsikt baserad på makroekonomiska faktorer för varje scenario eller en ökning i att sannolikheten för att värsta tänkbara scenario ska inträffa, resulterar i en högre LGD och även de beräknade kreditreserveringarna och vice versa.

Exponeringar vid fallissemang (EAD)

EAD representerar en beräknad kreditexponering vid ett framtida datum för fallissemang med hänsyn tagen till förväntade förändringar i kreditexponeringen på balansdagen. Sparbankens metod för modellering av EAD återspeglar nuvarande avtalsvillkor för återbetalning av kapital och ränta, förfalldatum och förväntat utnyttjande av outnyttjade limiter för revolverande kreditfaciliteter och oåterkalleliga åtaganden utanför balansräkningen.

Förväntad löptid

Sparbanken beräknar förväntade kreditförluster med hänsyn tagen till risk för fallissemang under återstående löptid. Generellt är förväntad löptid begränsad till den maximala avtalsperiod som sparbanken är utsatt för kreditrisk även om en längre period överensstämmer med affärspraxis. Alla avtalsvillkor tas hänsyn till när förväntad löptid fastställs, inklusive återbetalnings-, förlängnings- och överföringsalternativ som är bindande för sparbanken. Det enda undantaget från denna generella princip tillämpas på vissa revolverande krediter, såsom kreditkort, där förväntad löptid är den förväntade beteendemässiga löptiden, vilken uppskattas genom produktspecifik historisk data och sträcker sig upp till 10 år. För bolåneportföljen tillämpar sparbanken en beteendemässig löptidsmodell som beräknar sannolikheten för att en exponering fortfarande är aktiv och inte i fallissemang vid något tillfälle under återstående löptid (vilket även innefattar sannolikhet för förtida återbetalning).

Individuellt bedömda lån

Sparbanken bedömer väsentliga osäkra kreditexponeringar individuellt och utan att använda indata från modeller. Reserveringar för kreditförluster för dessa kreditexponeringar fastställs genom att diskontera förväntade kassaflöden och ta hänsyn till minst två möjliga scenarier, varav ett är ett förlustscenario. De möjliga resultaten tar hänsyn till både makroekonomiska och icke-makroekonomiska (låntagarspecifika) scenarier. Framtida kassaflöden uppskattas med hänsyn till en rad relevanta faktorer, såsom kassaflödets storlek och källor, låntagarens inkomster och kvalitet, återvinningsvärden på säkerheter, sparbankens ställning i förhållande till andra fordringsägare, förväntade direkta externa kostnader och löptid av återvinningsprocessen samt nuvarande och framtida ekonomiska förhållanden. Storlek och tidpunkten för förväntade kassaflöden beror på låntagarens framtida utveckling och värdering av säkerheter, varav båda kan påverkas av framtida ekonomiska förhållanden. Dessutom kan säkerheter vara illikvida. Bedömningar ändras när ny information blir tillgänglig eller när återvinningsstrategier utvecklas, vilket resulterar i regelbundna revideringar av reserveringar för kreditförluster. Förändringen i reserveringarna som är kopplade till individuellt bedömda lån uppgick till 10 259 tkr.

Fastställande av verkligt värde

Sparbankens redovisningsprinciper för värdering till verkligt värde framgår av Not 2 Redovisningsprinciper. Ytterligare information om antaganden som gjorts vid värdering till verkligt värde framgår av not 31 Finansiella tillgångar och skulder.

34. Kapitaltäckning

Reglerna om kapitaltäckning bidrar till att stärka sparbankens motståndskraft mot finansiella förluster och därigenom skydda sparbankens kunder. Reglerna innebär att sparbankens kapitalbas med marginal ska täcka dels de föreskrivna minimikapitalkraven, vilket omfattar kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker och dessutom skall omfatta beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med sparbankens interna utvärdering av kapital och risker.

Sparbanken har en fastställd utvärdering av kapitalbehovet baserad på:

- sparbankens riskprofil,
- identifierade risker med avseende på sannolikhet och ekonomisk påverkan,

- s.k. stresstester och scenarioanalyser,
- förväntad utlåningsexpansion och finansieringsmöjligheter, samt
- ny lagstiftning, konkurrenternas ageranden och andra omvärldsförändringar.

Översynen av kapitalbehovet är en integrerad del av arbetet med sparbankens årliga verksamhetsplan. Planen följs upp vid behov och en årlig översyn görs för att säkerställa att riskerna är korrekt beaktade och avspeglar sparbankens verkliga riskprofil och kapitalbehov. Information om bankens totala kapitalbehov finns på bankens hemsida www.haradssparbanken.se.

Varje ändring/komplettering i av styrelsen fastställda policy/strategidokument ska i likhet med viktigare kreditbeslut och investeringar alltid relateras till institutets aktuella och framtida kapitalbehov.

Kapitalbehovet för internt bedömda risker uppgår till 55 600 tkr.

Information om sparbankens riskhantering lämnas i not 3.

Sparbanken har valt att i denna årsredovisning endast lämna de upplysningar som krävs om kapitalbas och kapitalkrav enligt 6 kap. 4 § i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25). Övriga upplysningar som krävs enligt dessa föreskrifter lämnas på sparbankens hemsida www.haradssparbanken.se.

Det finns inga pågående eller förutsedda materiella eller rättsliga hinder för en snabb överföring av medel ur kapitalbasen.

Sparbanken uppfyller dels det lagstadgade kravet på kapitaltäckning, dels det internt bedömda kapitalbehovet.

Kapitalbas	2018-12-31	2017-12-31
<i>Kärnprimärkapital: instrument och reserver</i>		
Reservfond	299 807	277 530
Fond för verkligt värde	58 566	59 878
Verifierat resultat efter avdrag för föreslagen vinstdisposition och förutsägbara kostnader	11 602	22 276
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	369 975	359 684
<i>Kärnprimärkapital lagstiftningsjusteringar:</i>		
Avräkning av aktier	-46 984	-48 153
Övriga avdrag	-349	-366
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-47 333	-48 519
Kärnprimärkapital	322 642	311 165
Kapitalbas	322 642	311 165
Kapitalrelationer, buffertar m m		
Summa riskvägt exponeringsbelopp	1 639 964	1 532 637
Kärnprimärkapitalrelation	19,67%	20,30%
Primärkapitalrelation	19,67%	20,30%
Total kapitalrelation	19,67%	20,30%
Buffertkrav	4,50%	4,50%
Varav kapitalkonserveringsbuffert	2,50%	2,50%
Varav kontracyklisk kapitalbuffert	2,00%	2,00%
Kärnprimärkapital tillgängligt att använda som buffert	15,17%	15,80%

Effekterna av införandet av IFRS 9 den 1 januari 2018 väntas få en marginellt positiv påverkan på eget kapital i sparbanken.

Kapitalkrav och riskvägt exponeringsbelopp

	2018-12-31		2017-12-31	
	Kapitalkrav	Riskvägt exponeringsbelopp	Kapitalkrav	Riskvägt exponeringsbelopp
<i>Kreditrisk enligt schablonmetoden</i>				
Exponeringar mot institut	2 658	33 221	3 151	39 387
Exponeringar mot företag	42 224	527 803	39 132	489 157
Exponeringar mot hushåll	47 920	599 005	45 042	563 021
Säkrade genom panträtt i fast egendom	23 467	293 333	21 630	270 384
Fallerande exponeringar	1 622	20 272	259	3 235
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	334	4 170	693	8 659
Aktieexponeringar	2 872	35 903	2 704	33 806
Övriga poster	976	12 203	875	10 932
Summa exponeringar som redovisas enligt schablonmetoden	122 073	1 525 910	113 486	1 418 581
<i>Operativ risk enligt basmetoden</i>	9 124	114 056	9 124	114 056
Summa exponeringsbelopp för operativ risk	9 124	114 056	9 124	114 056
Marknadsrisk	0		0	0
Summa exponeringsbelopp för marknadsrisk	0		0	0
Kapitalkrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk enligt schablonmetoden	0		0	0
Summa riskvägt exponeringsbelopp och kapitalkrav	131 197	1 639 966	122 610	1 532 637

Kapitalplanering

För att bedöma om det interna kapitalet är tillräckligt för att ligga till grund för aktuell och framtida verksamhet har Häradssparbanken en egen process för Intern kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU). Processen är ett verktyg som säkerställer att Häradssparbanken på ett tydligt och korrekt sätt identifierar, värderar och hanterar alla de risker Häradssparbanken är exponerat för samt gör en bedömning av sitt interna kapitalbehov i relation till detta. I detta ingår att Häradssparbanken ska ha ändamålsenliga styr- och kontrollfunktioner och riskhanteringssystem. Den interna kapitalutvärderingen genomförs åtminstone årligen.

Kapitalplanering (IKLU) per 2018-12-31, tkr

	Totalt kapitalbehov	-varav täcks med kärnprimärkapital
Kredit- och motpartsrisk	155 653	155 653
<i>varav koncentrationsrisk</i>	21 940	21 940
<i>varav risker förknippade med exponering mot svenska bolån</i>	22 419	22 419
Ränterisk	15 970	15 970
Operativ risk	10 124	10 124
Övrigt	4 673	4 673
Summa	186 420	186 420

Härmed försäkras att årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för sparbank. De lämnade uppgifterna stämmer med de faktiska förhållandena i verksamheten och ingenting av väsentlig betydelse har utelämnats som skulle kunna påverka den bild av sparbanken som skapats av årsredovisningen.

Årsredovisningen har som framgår godkänts för utfärdande av styrelsen, Mönsterås den 25 mars 2019. Sparbankens resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på sparbanksstämman den 25 april 2019.

Mönsterås den 25 mars 2019

Ulrica Carlstedt
Ordförande

Kent Lindster
Vice Ordförande

Olof Lidén

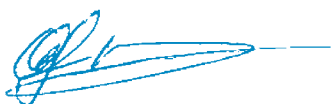
Anette Gustavsson

Anders Boman

Lena Johansson

Olof Boson

Per Bengtsson

Johan Fornheim
stfVD

Vår revisionsberättelse har avgivits den   mars 2019

KPMG AB

Anders Tagde
Auktoriserad revisor

Till sparbanksstämman i Häradssparbanken Mönsterås, org. nr 532800-6209

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen Häradssparbanken Mönsterås för år 2018. Sparbankens årsredovisning ingår på sidorna 1-67 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Häradssparbanken Mönsterås finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att sparbanksstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till revisionsutskottet i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Häradssparbanken Mönsterås enligt god revisions sed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Reservering för förväntade kreditförluster

Se redovisningsprinciper i not 2 och andra relaterade upplysningar om kreditrisken i not 3 samt noterna 12, 16 och 26 för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området

Sparbankens utlåning till allmänheten uppgår till 2 066 miljoner kronor per 31 December 2018 motsvarande 79 % av sparbankens totala tillgångar och åtagande utanför balansräkningen uppgår till 388 miljoner kronor. Sparbankens reservering för förväntade kreditförluster i låneportföljen uppgår till 11 miljoner kronor. Reservering för förväntade kreditförluster för åtaganden utanför balansräkningen samt lämnade kreditgarantier redovisas som en avsättning uppgående till 5 miljoner kronor.

Modellen för reservering av förväntade kreditförluster bygger på redovisningsstandardens IFRS 9 som är ny för 2018. Modellen baseras på en kollektiv bedömningsgrund där krediterna delas in i tre stadier baserat på bedömd kreditrisk. Större krediter i stadie tre, kunder bedömda som hög risk för fallissemang och/eller på obestånd, reserveras på individuell basis.

Reservering för kreditförluster i låneportföljen motsvarar företagsledningens bästa uppskattning av förväntade förluster i låneportföljen per balansdagen. Detta anses vara ett särskilt betydelsefullt område eftersom beräkningen av både kollektiva och individuella kreditreserveringar innefattar betydande bedömningar av företagsledningen.

Vi anser att den största osäkerheten i företagsledningens bedömningar hänför sig till enskilda individuellt beslutade reserver för större engagemang med hög bedömd risk för fallissemang.

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har bedömt och testat kontroller som sparbanken använder i processen för övervakning av indata, beräkningar och uppföljning av utfallet från kreditreserveringsmodellen.

Vi har bedömt utfallet av valideringen som utförs av indata, modellens överensstämmelse med regelverket och utdata. Vi har även gjort en egen rimlighetsbedömning av redovisade kreditreserveringar.

Vi har stickprovsvis utmanat företagsledningens bedömning av återvinningsvärdet av framtida kassaflöden för reservering gjorda på individuell basis.

Vi har bedömt fullständigheten i den information som ingår i årsredovisningen och bedömt om den är konsekvent med de antaganden som sparbanken har använt i sina modeller för beräkning av förväntade kreditförluster och om informationen är tillräcklig för att förstå företagsledningens antaganden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 71-72. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av sparbankens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om

förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera sparbanken, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka sparbankens finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av sparbankens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats,

med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om sparbankens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett sparbanken inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Häradssparbanken Mönsterås för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande sparbankens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att sparbanksstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Häradssparbanken Mönsterås enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande sparbankens vinst eller förlust. Styrelsen ansvarar även för sparbankens organisation och förvaltningen av sparbankens angelägenheter samt för fullgörandet av de skyldigheter som ankommer på styrelsen enligt sparbankslag och lag om bank- och finansieringsrörelse. Detta innebär bl a att sparbankens rörelse skall organiseras och drivas på ett sådant sätt att sparbankens struktur, förbindelser med andra företag och ställning kan överblickas och att

tillse att det finns skriftliga interna riktlinjer och instruktioner i den omfattning som anses behövas för att styra rörelsen

Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sparbankens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelförvaltningen ska skötas på ett trygghande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot sparbanken, eller
- på något annat sätt handlat i strid med sparbankslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller sparbankens reglemente.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av sparbankens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med sparbankslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda

ersättningsskyldighet mot sparbanken, eller att ett förslag till dispositioner av sparbankens vinst eller förlust inte är förenligt med sparbankslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av sparbankens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för sparbankens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande sparbankens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med sparbankslagen.

KPMG AB, Box 382, 101 27, Stockholm, utsågs till Häradssparbanken Mönsterås revisor av sparbanksstämman den 27 april 2017. KPMG AB eller revisorer verksamma vid KPMG AB har varit sparbankens revisor sedan 2017.

Stockholm den 26 mars 2019

KPMG AB

Anders Tagde

Auktoriserad revisor

Häradssparbanken Mönsterås huvudmän

AV MÖNSTERÅS KOMMUNFULLMÄKTIGE VALDA

	Valda första gången, år	Mandatperiod Fr.o.m. – t.o.m.
Sunesson Roger	2015	2015 – 2019
Englund Tommy	1991	2015 – 2019
Bajraktarevic Lejla	2012	2015 – 2019
Rundberg Torsten	2013	2015 – 2019
Larsson Olle	2007	2015 – 2019
Norman Alexandra	2012	2015 – 2019
Roos Curt-Rune	2007	2015 – 2019
Hollner Lene	2007	2015 – 2019
Linder Lars	1997	2015 – 2019
Klase Ewa	1999	2015 – 2019
Carlsson Maj-Britt	2003	2015 – 2019
Domeij Britt-Marie	2003	2015 – 2019
Johansson Sarah	2006	2015 – 2019
Causevic Jusuf	2009	2015 – 2019
Robertsson Maria	2010	2015 – 2019
Pålsson-Ahlgren Catrine	2011	2015 – 2019
Rapakko Anna	2011	2015 – 2019
Amberman Madelene	2017	2017 - 2019

AV HUVUDMÄNNEN VALDA

	Valda första gången, år	Mandatperiod Fr.o.m. – t.o.m.
Kronzell Krister	1984	2015 – 2019
Myllenberg Mikael	2013	2015 – 2019
Nilsson Lars	2003	2015 – 2019
Jansson Catarina	2011	2015 - 2019
Fleetwood-Karlsson Eva	2012	2016 – 2020
Petersson Torbjörn	2007	2016 – 2020
Synnermark Anders	1991	2016 – 2020
Gustafsson Magnus	2007	2016 – 2020
Hamrin Kerstin	2008	2016 – 2020
Sigvardsson Owe	2012	2016 – 2020
Drottman Jan	2008	2017 – 2021
Aronsson Eva	2013	2017 – 2021
Melkersson Bengt-Åke	2014	2017 - 2021
Magnusson Per	2009	2017 – 2021
Nyqvist Robert	2017	2017 - 2021
Johansson Lizzie	2007	2018 – 2022
Nilsson Thomas	1997	2018 – 2022
Johansson Sylve	2018	2018 - 2022

Häradssparbanken Mönsterås styrelse

	Valda första gången, år	Mandatperiod Fr.o.m. – t.o.m.
Lidén Olof	2007	2016 – 2019
Carlstedt Ulrica	2007	2016 – 2019
Boson Olof	2014	2016 – 2019
Lindster Kent	1989	2016 – 2019
Gustavsson Anette	2002	2017 - 2020
Boman Anders	2017	2017 - 2020
Johansson Lena	2010	2018 – 2021
Bengtsson Per	2015	2018 - 2021
Forneheim Johan, stf VD		
Mohs Marie, personalrepresentant		

Mer information om bankens styrelseledamöter finns på bankens hemsida:
www.haradssparbanken.se

Häradssparbanken Mönsterås revisor

	Valda första gången, år	Mandatperiod räkenskapsåren Fr.o.m. – t.o.m.
KPMG AB	2017	2017 – 2020
Huvudansvarig revisor Anders Tagde		

Häradssparbanken Mönsterås

Storgatan 44, MÖNSTERÅS
Tel. 0499-452 00, Fax 0499-133 10

Åbyvägen 3, FLISERYD
Tel. 0491-920 16, Fax 0491-920 10

www.haradssparbanken.se